

HME LJAR

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

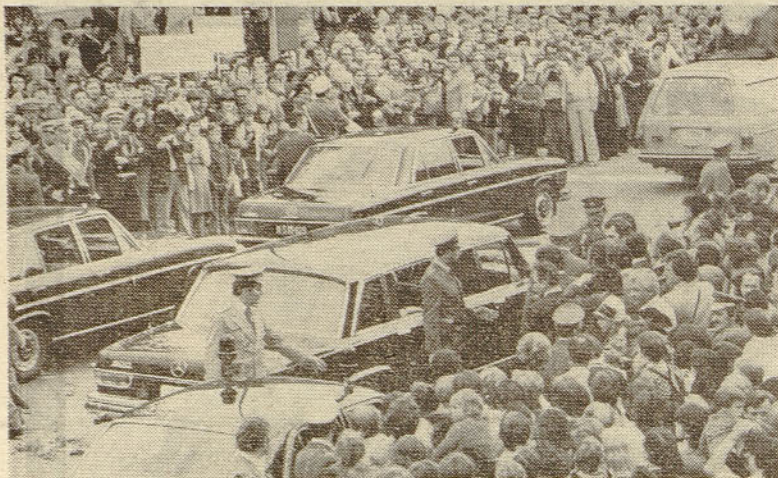
GLASILO SOZD »HMEZAD« ŽALEC — LETO XXXIV. — JUNIJ 1980 — ŠTEVILKA 6

**Umrli
je naš
Tito**

Umrl nam je Tito

Umrl je Tito. Človek, revolucionar in borec, humanist in državnik, velikan našega časa, največji sin, ki ga je kdajkoli rodila jugoslovanska mati. Soočeni smo z dejstvom, za katerega smo vedeli, da prihaja, da je neizogibno in vendar smo želeli, da bi prišlo čim kasneje, da ga nikoli ne bi bilo. Tito pa je z vsem svojim bistvom, s svojim delovanjem in delom tako vtikal v našo stvarnost, da nam njegov odhod pomeni le kruto fizično ločitev od osebnosti, ki v nas samih ne bo nikoli umrla. Živel bo njegovo delo, ki ga je snoval za današnje in prihodnje rodove, živela bo njegova — Titova Jugoslavija.

Devetega septembra 1978 je bil Tito zadnjič med nami v Savinjski dolini. Foto: Tito v Zalcu

Njegov brezkompromisni boj za osvoboditev delavskega razreda, za svobodo in nacionalno neodvisnost Jugoslavije je postal pojem, ki so ga z občudovanjem spremljali in spoznavali tudi daleč, zunaj meja naše domovine. Pod njegovim vplivom je uspelo našim narodom splesti trdne medsebojne vezi, ki so dobile zunanji izraz v geslu bratstvo in enotnost. Vendar to geslo ni ostalo zaprto v ozkih mejah naše države. Širilo se je navzven in kot nasprotovanje blokovski politiki dobilo konkretno obliko v gibanju neuvrščenih. Tito je skupaj z Nehrujem in Naserjem eden od prvih oblikovalcev tega gibanja.

Z uvedbo samoupravljanja, ki smo ga začeli uveljavljati z znanim geslom »tovarne delavcem«, smo odprli neslutene možnosti za svobojanje človeka in dela. Odprli smo pot, ki omogoča delavcem, da dejansko odločajo o sredstvih, ki jih ustvarjajo.

»Enotnost vseh delovnih ljudi ter njihova privrženost samoupravljanju in socializmu sta večji kot kdajkoli doslej in hkrati bistveni dejavniki trdnosti naše skupnosti. Kontinuiteta naše revolucije se kaže tudi v tem, da v njeni sedanjih etapi aktivno sodelujejo vsi rodovi, da se združujeta in prežemata revolucionarna izkušnja udeležencev oboroženega boja in navdušenost mladih, ki v razvoju naše socialistične samoupravne družbe vse bolj prevzemajo odgovorne naloge.«

Tito

Poslovili smo se od človeka, ki je skoraj pol stoletja delil z nami vse preizkušnje, ki nam jih je nalagal čas. Sprejemali smo njegove zamisli, jih dopolnjevali in uveljavljali v vsakdanjem življenju ter črpali iz njih moč za premagovanje ovir na poti k uveljavljanju samoupravnega socializma. Utihi je njegova

odločna, vendar tudi najbolj preprostu človeku razumljiva govorica. Poslednjič smo ga slišali ob novem letu, potem pa ga je težka bolezen priklenila na bolniško posteljo. Zaskrbljeni smo poslušali čedalje bolj zaskrbljujoča poročila o njegovem zdravstvenem stanju in na tistem upali, da se bo vendarle obrnilo na bolje.

To je bil čas preizkušnje za nas vse. In spet se je izkazala tista odločna, marsikomu nerazumljiva lastnost nas Jugoslovancev, da znamo v najtežjih trenutkih ohraniti zrelost in ravnost, da znamo ubrati tisto pot, ki je najbolj logična in najbolj sama po sebi umevna. Za nas je to pot sistema socialističnega samoupravljanja, neuvrščene zunanje politike, množičnega vključevanja v sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozščite. Zavedamo se odgovornosti za ohranitev Titovega dela, ki je vtikano v temelje naše skupnosti.

V velikanski večini javnega mnenja v svetu se je že davno utrdilo prepričanje, da je Jugoslavija notranje trdna in da njeni narodi sami odločajo o svoji usodi. Vsem, ki kakorkoli razglabljajo o prihodnosti Jugoslavije odgovarjajo naši delovni ljudje z dostojanstveno zadržanostjo in odločno privrženostjo vsemu tistemu, kar so delali in gradili v času Titovega življenja. Za nas Jugoslovane Tito ni umrl. Tito je del nas samih in to smo že davno izrazili z geslom »Mi smo Titovi — Tito je naš«. Tudi sedaj, ko Tita fizično med nami ni več, živimo med nami njegove misli in njegovo delo, ki smo ga sprejeli kot podlago za našo prihodnost. To je prihodnost, ki jo ustvarjamo, prihodnost, katere vizijo je imel pred seboj tovariš Tito pa čeprav se je globoko zavedal, da je sam ne bo doživel. Doživeli jo bodo naši sinovi in naši vnuki. Zanje je živel naš Tito, kot živimo zanje tudi mi.

Življenje revolucionarja Josipa Broza je bila ena sama bitka. Izvojeval je nešteto zmag; zmagal je celo v poslednji bitki svojega življenja. Zmagala sta njegova misel in njegovo delo, ki ga vtikanega v naš vsakdan ne more zničati nihče. V poslednji bitki svojega življenja je Tito izšel kot zmagovalec, kot nosilec ideje svobode, bratstva in enotnosti, neuvrščenosti, samoupravljanja in neodvisnosti naše nove socialistične Titove Jugoslavije.

Devetega septembra 1978: zadnji pozdrav Savinjecanom.

Tita je pospremila do grobnice na Dedinju vsa Jugoslavija in ves napredni svet 8. maja.

4. maja 1980 sta ob 18. uri na seji obeh predsedstev predsedstvo CK ZKJ v imenu centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije sprejela ob smrti predsednika Zveze komunistov Jugoslavije Josipa Broza Tita razglas, v katerem med drugim piše:

Dne 4. maja 1980 je ob 15,05 v Ljubljani prenehalo biti veliko srce predsednika naše Socialistične federativne republike Jugoslavije in predsednika predsedstva SFRJ, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, maršala Jugoslavije ter vrhovnega komandanta oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza Tita.

Težka bolečina in globoka žalost pretresata delavski razred, narode in narodnosti naše države, vsakega našega človeka, delavca, vojaka in vojnega tovariša, kmeta, intelektualca, vsakega ustvarjalca, pionirja in mladince, dekle in mater.

Gremla po Titovi poti

Že skoraj mesec dni po slovesu od tovariša Tita, prevleka naša srca nezmanjšana bolečina, naša čustva pa ponos, ker smo ga imeli med seboj, hkrati pa obveznost in odgovornost do njega in njegovega dela, do sveta, ki nas je navdušil (in zavezal) z občudovanjem, množičnostjo in veličastnostjo, s katerimi je izkazal spoštovanje našemu in svojemu Titu.

Ta svoja čustva izražamo Jugoslovani na svoj, Tita in njegove Jugoslavije vreden način.

Solze še niso prenehale teči, obrazi se še niso posušili, iz organizacij združenega dela pa so že privrele novice o neslutem entuziazmu — o preseganju norm in planov ter o drugih oblikah

okrepljenih prizadevanj za povečanje proizvodnje in dohodka. Zgledov je na pretek. Vsi smo prepričani, da bomo s Titovo partijo in v njegovi partiji uspešneje prispevali k bogatenju Titovega, revolucionarnega in življenjskega dela.

Zdaj hočemo pokazati, da smo razumeli opozorila in priporočila iz noveletne poslanice tovariša Tita, ki je opomnil, da »v nekaterih okoljih politike gospodarske stabilizacije niso vzeli resno«, da je »izostala potrebna organiziranost in učinkovitost v izvajanju novih sistemskih rešitev in dogovorjene gospodarske politike«, zato je »neogibno, da se odločno usmerimo v povečevanje obsega in kvalitete proizvodnje,

v spreminjanju njene strukture kakor tudi v krepitev položaja našega gospodarstva v mednarodni delitvi dela, in sicer predvsem s hitrejšim povečevanjem izvoza«.

V žalno knjigo, ki je bila v dneh žalovanja v Savinovem salonu v Zalcu, se je vpisalo mnogo delavcev in mnogo mladih

vsem pa zagotoviti spreminjanje strukture proizvodnje, ki mora omogočiti povečanje produktivnosti dela, še zlasti pa uporabo lastnega znanja in ustvarjalnosti. Bistveno je, da delavci vseh temeljnih organizacij na osnovi resnične proizvodne in dohodkovne povezanosti uskladijo svoje razvojne načrte in za njihovo uresničevanje združijo delo in sredstva, ne glede na občinske in regionalne meje. Prav to pa je pogoj za trajni napredek sleherne organizacije združenega dela in celotne družbene skupnosti. Naloga, ki jo lahko takoj uresničimo, pa je, da vsi skupaj in vsak na svojem delovnem mestu delamo več in bolje, da krepimo delovno disciplino in zmanjšamo nepotrebne stroške.

Zavedajoč se teh odgovornosti, bomo nedvomno hitreje našli rešitve za številne protislovne pojave in situacije, kar zahteva tudi več komunistične zavesti, medsebojnega zaupanja in sodelovanja, skratka vrlin, ki so že postali temelj številnih dogovorov in sporazumov. Jamstvo za to so Titova zveza komunistov in delovni ljudje Titove Jugoslavije.

Titovo delo je postalo zavezujoče izročilo, ki je last najširših množic. To dejstvo je eden bistvenih porokov za trdo in vztrajno delo vse naše skupnosti za še boljši jutri in za mir.

Po vseh delovnih enotah SOZD Hmezd smo se globoko pretreseni spoštljivo poslovili od velikana in vodje tovariša TITA. Foto: Žalna slovesnost v Notranji trgovini Zalec

Titovi ne

Ne! okupaciji, je pomenil narodnoosvobodilni boj. Ne! bratomorilskemu samouničevanju, je pomenil ustanavljanje proletarskih brigad.

Ne! umetnemu obnavljanju kraljevine, je pomenil demokracijo in republiko.

Ne! obupavanju nad posledicami vojne, je pomenil načrtno obnovo in gospodarski razvoj.

Ne! Stalinu, je pomenil zaupanje v naš razum, v naše narode in našo Partijo.

Ne! ohranjanju ali jačanju vpliva državnega aparata, je pomenil samoupravljanje.

Ne! hladni vojni, je pomenil sožitje med narodi.

Ne! blokovski delitvi sveta, je pomenil neuvrščenost.

Ne! nacionalizmu, je pomenil vedno znova in znova bratstvo in enotnost.

Ne! zaprtosti in zaverovanosti vase, je pomenil vzajemnost in solidarnost.

Ne! birokratizaciji ljudske oblasti, je pomenil delegatski sistem.

Ne! liderstvu in moči posameznikov, je pomenil kolektivno delo in kolektivno odgovornost.

Po vsem, kar je svet ravnokar izrekel o Titu in o Titovi Jugoslaviji, so danes razmere za takšno proizvodnjo in za večji delež našega gospodarstva v mednarodni blagovni menjavi gotovo ugodnejše. V tem je naša nova priložnost, naša odgovornost in dolžnost do Titovega dela in do sveta.

Osrednji poudarek moramo dati gospodarski stabilizaciji in razvojni politiki, srednjeročnemu načrtu, ki mora za nas postati ena sama stabilizacija. Široko pripravljenost vseh delovnih ljudi in občanov za uresničitev teh težavnih in zahtevnih nalog moramo spremeniti v konkretno — samoupravljalno akcijo. V vseh temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih moramo uskladiti naše razvojne načrte z dohodkovnimi možnostmi, pred-

Delavci skupnih služb SOZD Hmezd so počastili spomin na dragega Tita z globokim enominutnim molkom

Zastave v znak žalovanja na pol droga

Enotna izhodišča

O URESNIČEVANJU STABILIZACIJSKE USMERITVE HMEZADA V LETU 1980

Sprejeti dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 in resolucija o izvajanju družbenega plana SRS za leto 1980 zavezujejo v prvi vrsti vse TOZD in delovne skupnosti za stabilizacijsko obnašanje.

V skladu s sprejetimi dokumenti in tudi drugimi zakonskimi določili — zakon o omejenem razpolaganju z družbenimi sredstvi pri izplačilu dnevnic, reprezentance in nekaterih drugih materialnih stroškov so temeljne organizacije dolžne pri svojem poslovanju upoštevati naslednja izhodišča pri omejitvi vseh oblik porabe:

— Osebnih dohodki morajo v delovnih organizacijah in TOZD v letu 1980 naraščati za 25 % počasneje od rasti dohodka.

— Osebnih dohodki v skupnih službah, ki imajo sklenjene samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela, lahko osebni dohodki naraščajo v sorazmerju z rastjo OD v organizacijah združenega dela s katerimi imajo sklenjen samoupravni sporazum.

— Skupna poraba je lahko večja za 13 odstotkov od izplačil za te namene v letu 1979.

— Izdatki za nadomestila za prevozne stroške in dnevnice so lahko večji za 10 odstotkov od lanskoletne porabe.

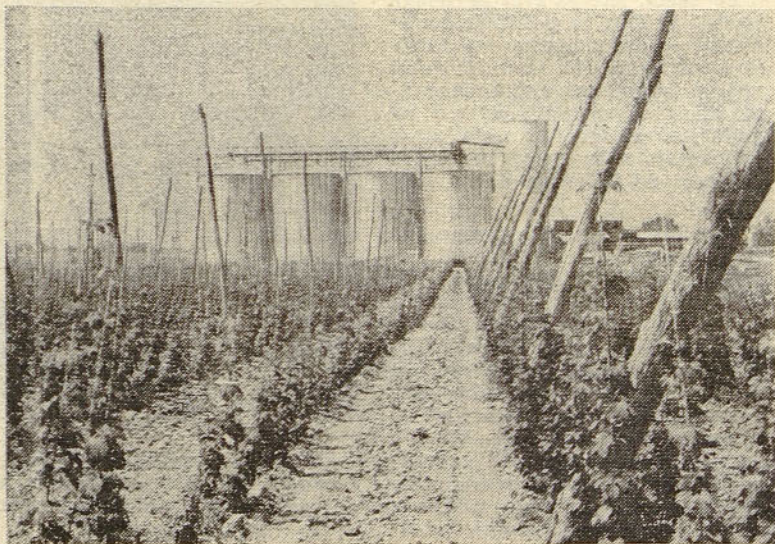
— Izdatki za delo po pogodbi so lahko v višini 80 odstotkov od lanskoletne porabe, z izjemo primarne kmetijske proizvodnje, kjer se lahko delo po pogodbah poveča za enak odstotek kot dohodek.

— Izdatki za reklamo so lahko v lanskoletni višini (razen za sredstva javnega obveščanja).

— Avtorski honorarji — enako kot lani razen za časopise.

— Število zaposlenih se v skupnih službah ne sme povečati, razen v izjemnih primerih, za kar mora dati pristanek IS občinske skupščine. Sprejet program dela skupnih služb je potrebno izvršiti z obstoječimi delavci z večjo storilnostjo dela.

Glede na dejstvo, da smo v Hmezadu sorazmerno precej med seboj poslovno in dohodkovno povezani, urejamo določena vprašanja in ukrepe stabilizacijskega obnašanja skupno. V skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi v sestavljeno organizacijo ter na osnovi samoupravnih aktov, ki urejajo vprašanja razporejanja dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov, so dogovorjena naslednja enotna izhodišča:

Kmetijske površine in industrijski objekti — vedno bolj na tesno

PRIDOBIVANJE IN RAZPOREJANJE DOHODKA

V celoti in vsaka organizacija bo upoštevala določila resolucije in družbenega dogovora o usklajenem gibanju rasti dohodka in osebnih dohodkov. Glede na povezanost v poslovanju ter dohodkovno odvisnost bomo razmerja usklajevali na nivoju SOZD. Ob upoštevanju pogojev gospodarjenja v letu 1980 se dogovorimo za naslednja razmerja rasti dohodka in OD:

Radio kviz

Mladinci OO ZSMS Termoelektrarne Šoštanj so z mladinci SOZD Hmezada organizirali prek radijskih valov radioamaterjev iz Velenja kviz na temo:

70-letnica rojstva Edvarda Kardelja

35. obletnica zmage nad fašizmom

30. obletnica delavskega samoupravljanja.

Tekmovanje je bilo 24. maja ob 18. uri v domu kulture v Šoštanju in v dvorani hmeljarskega doma v Žalcu.

Vy

RAZMERJA

PLANIRANE RASTI DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV ZA LETO 1980 V PRIMERJAVI Z REALIZACIJO 1979

Zap. št.	Organizacijska enota	Dohodek	Del ČD za OD
		I P80/R79	I P80/R79
1.	DO KMETIJSTVO ŽALEC	110,8	107,8
	— TOZD Kmetijstvo Latkova vas	111,5	111,5
	— TOZD Kmetijstvo Petrovče	102,8	100,6
	— TOZD Tovarna močnih krmil	139	138
	— DS Skupne službe	116,6	118,8
2.	DO KMETIJSKI KOMBINAT SMARJE	149	140
	— TOK Kooperacija	155	133
	— TOZD Proizvodnja in storitve	159	161
	— TOZD Kmetijska preskrba	144	123
	— DS Skupne službe	117	121
3.	DO KMETIJSTVO ILIRSKA BISTRICA	129	121
	— TOK Kmetijska kooperacija	131,6	121,3
	— TOZD Mlekarna	131,9	122,2
	— TOZD Blagovni promet	129,9	120,3
	— DS Skupne službe	121,1	119,5
4.	DO KMETIJSKA ZADRUGA »DRAVA« RADLJE	122	125
	— TOZD Kmetijstvo	118	146
	— TOK Kmetovalec	140	128
	— TOZD Gostinstvo	104	102
	— TOZD Prevoz	132	107
	— TOZD Blagovni promet — usluge	103	105
	— DS Skupne službe	155	155
5.	DO SADJARSTVO »MIROSAN« PETROVČE	124,2	112,6
6.	DO VRTNARSTVO CELJE	124	117,7
7.	KMETIJSKA ZADRUGA »SAVINJSKA DOLINA« ŽALEC	122	115,5
	— TZO Braslovče	114	108
	— TZO Gotovlje	117	104,5
	— TZO Petrovče	106	115,6
	— TZO Polzela	150	124,6
	— TZO Prebold	126	117
	— TZO Sempeter	111	119
	— TZO Tabor	107	105,5
	— TZO Trnava	146	119,7
	— TZO Vransko	149	123,9
	— DS Skupne službe	121	118
8.	DO CELJSKA MESNA INDUSTRIJA CELJE	146	121
	— TOZD Proizvodnja mesa in izdelkov	153	112
	— TOZD Prodaja na veliko	172	116
	— TOZD Maloprodaja	158	132
	— TOZD Združena hladilnica	85	153
	— DS Skupne službe	132	133
9.	DO CELJSKE MLEKARNE CELJE	135	126
10.	DO HMEZAD EKSPORT-IMPORT ŽALEC	120	118
11.	DO STROJNA ŽALEC	140	130
	— TOZD Storitve	145	131
	— TOZD Proizvodnja kmet. meh.	140	131
	— DS Skupne službe	122	122
12.	DO GOSTINSTVO IN TURIZEM ŽALEC	130	121
	— TOZD Samopostrežna restavracija	116	115
	— TOZD Hotel Hmezad	147	110
	— TOZD Hmeljar	142	140
	— DS Skupne službe	146	148
13.	DO NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC	131	120
	— TOZD Veleprodaja	137,02	125,84
	— TOZD Maloprodaja	117,40	114,04
	— TOZD Transport	117,69	111,31
	— DS Skupne službe	130,14	118,31
14.	SKUPNE SLUŽBE SOZD HMEZAD ŽALEC	121,59	125,38
15.	INTERNA BANKA HMEZAD ŽALEC	115	116
	VSEGA SKUPAJ SOZD HMEZAD ŽALEC	128	120

Pri tem se vse TOZD obvezuje, da bodo tako dosežena razmerja (dohodek : OD) izpolnjena.

V primeru, da posamezna TOZD pri svojem poslovanju in izplačilu osebnih dohodkov ne upošteva v tabeli navedenih razmerij, ni možno nastopanje do organov DPS oziroma SDK v okviru DO oziroma SOZD. V tem primeru se ocenjuje, da TOZD ne izpolnjuje določil 2. člena dogovora družbene usmeritve o razporejanju dohodka, da mora sama v celoti zadostiti omenjena razmerja.

TOZD, ki so dohodkovno povezane ter se usklajujejo na nivoju DO oziroma SOZD in nimajo usklajene rasti po družbenih dogovorih, morajo v vsakem primeru zagotavljati v svojem poslovanju hitrejšo naraščanje dohodka v primerjavi z osebnimi dohodki.

*

Delovna skupnost SOZD se zavezuje za stabilizacijsko obnašanje na ta način, da zmanjša planiran predračun za najmanj 4 odstotke. Z enakim odstotkom bodo vse DS DO zmanjšale predračune.

*

Obresti od obratnih sredstev so pomembna postavka v razporejanju dohodka. Vse OZD se zavezujejo, da bodo povečale koeficient obračanja obratnih sredstev na ta način, da bodo zagotavljale 5 točk počasnejšo rast porabljenih obratnih sredstev od rasti celotnega prihodka.

Za preseganje mesečnih limitov obratnih sredstev, predhodno usklajenih v okviru IB, se zaračunavajo dodatne obresti v višini 3 odstotkov.

*

V prizadevanjih za doseganje čim večjega dohodka bodo vse OZD naravnale svoje poslovanje tako, da bo ekonomičnost poslovanja večja od povprečja zadnjih treh let.

VREDNOTENJE DELA, NAGRAJEVANJE, DELITEV OSEBNIH DOHODKOV

Sistem nagrajevanja bomo v letu 1980 na vseh področjih in dejavnosti Hmezada sprejeli ali izpolnili tako, da bo osebni dohodek delavcev v celoti odvisen od osebnega učinka pri delu in doseženega poslovnega rezultata OZD, v kateri dela. Z namenom dosegati takojšnje učinke, se dogovorimo za naslednje:

Delovne normative morajo uskladiti glede na zahtevnost dela in pogoje. Kjer ugotavljajo nadnormalno preseganje, bodo OZD strokovno preverile realnost postavljenih normativov na ta način, da v povprečju ne bodo preseženi za 20 odstotkov. Nadalje se bo pri vseh primerih izplačila OD po normi dosledno upoštevala kvaliteta opravljenega dela. Kjer se delovni učinek meri z normativi, bomo zagotovili takšne organizacijske in ostale pogoje, da bodo delavci delali celotni delovni čas po normi.

*

Kjer v pravilnikih ni postavljene osnove in s sklepi DS niso sprejeta konkretna merila za nagrajevanje po fizičnih in vrednostnih pokazateljih, bomo v letu 1980 ta postavili tako, da bodo pri enakih izhodiščnih osebnih dohodkih osnove realno za 5 % povečane (pri delki, promet, prevozeni kilometri itd.).

*

Vrednostne in druge kvalitativne osnove za nagrajevanje bomo postavili tako, da postavljen plan zagotavlja le 80 % planiranega povečanja osebnih dohodkov na delavca, pri tem pa se zavezujemo, da planske osnove absolutno kot relativno ne bodo nižje kot so bile v letu 1979. V vseh OZD, kjer je nagrajevanje vodilnih in vodstvenih ter strokovnih delavcev vezano na povprečje preseganja normativov delavcev, se to ukine in pripravijo ustrežnejša merila.

*

Ocenjevanje delovnega prispevka delavcem, ki se jim rezultati ne morejo meriti direktno, bomo izvajali le v primerih, če je stopnja povečanja OD nižja od povprečja TOZD oziroma DO, za katere se opravljajo naloge.

*

Osnove za nagrajevanje vodilnih in vodstvenih delavcev bodo vsebovale elemente, ki bodo stimulirale le v primeru, če so razmerja rasti dohodka in OD ugodnejša kot so navedena v točki I/1.

*

Izpolnjevanje resolucijskega načela o podaljšanem delovnem času vodilnih in vodstvenih delavcev bomo zagotavljali na ta način, da bomo na vseh nivojih izdelali letni raspored delovnega časa. Nadurnega dela vodstvenim in vodilnim delavcem ne bomo izplačevali.

*

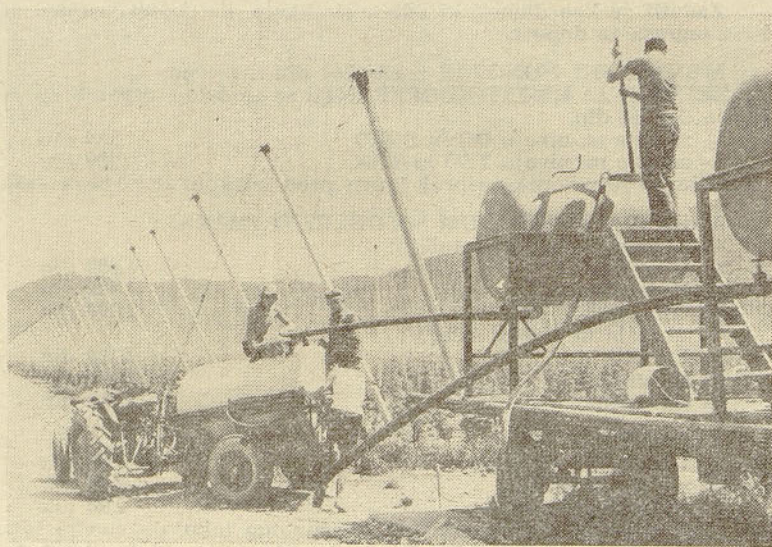
Ob dejstvu, da delo v podaljšanem delovnem času opravljamo večinoma brez priprave dela in potrebnega nadzora, se dogovorimo, da bodo posamezne OZD nadurno delo zmanjšale.

Ob upoštevanju specifičnosti dela in proizvodnje bodo OZD nadurno delo znižale v naslednjih odstotkih:

- DO Kmetijstvo Žalec za 30 %,
- DO Kmetijstvo Ilirska Bistrica za 25 % (DS DO za 70 %),
- DO Sadjarstvo Miroslav za 30 %,
- DO Vrtnarstvo za 20 %,
- DO KZ Savinjska dolina za 30 % (predvsem v TZO Gotovlje, Petrovče, Prebold, Tabor in skupnih službah),
- DO Celjski mesni industriji za 25 % (predvsem v TOZD Prodaja na veliko, Združena hladilnica in skupnih službah),
- DO Notranja trgovina za 20 % (predvsem skupne službe).

Ne glede na določila samoupravnega sporazuma o združitvi, se zaradi povezanosti v poslovanju in izenačevanju pogojev v delitvi dohodka dogovorimo za določanje gornje vrednosti obračunske osnove OD s sklepom delavskega sveta Hmezada.

Upoštevali bomo načelo, da je sprememba možna le po periodičnih računih na osnovi predhodne analize vnaprejšnjih gospodarskih možnosti.

Učinek kemičnega čiščenja hmelja je večji, če ga izvedemo pravočasno in hitro. K temu veliko prispeva priprava škropiva in hitro polnjenje škropiva. Foto: Škropljenje v Petrovčah

*

Ker so osebni dohodki delavcev enakih kategorij v organizacijskih enotah SOZD Hmezad različni in neusklajeni, moramo v letu 1980 zagotoviti, da bodo z enotno metodologijo ugotavljanja zahtevnosti del imeli delavci za enako količino opravljenega enakega dela in enakih rezultatov tudi isti osebni dohodek. To velja tako za neposredna proizvodna in storitvena dela, administrativno-upravna in tehnična dela kot za dela strokovnih in poslovnih delavcev.

Uskladitev ocene zahtevnosti del mora biti opravljena najpozneje do konca meseca maja 1980.

Dokler ne bo izdelana enotna metodologija, se spremembe ocenjevanja ne izvajajo.

DODATKI IZ OD, NADOMESTILA, PREJEMKI IZ SKLADA SKUPNE PORABE IN IZDATKI V ZVEZI Z DELOM

V letu 1980 bi se naj izplačevali naslednji osebni prejemki in prejemki iz sklada skupne porabe:

DODATEK ZA DELJEN DELOVNI ČAS ZA PREKINITEV, KI TRAJA:

- več kot 1 uro 500 din (neto)
- več kot 2 uri 1.000 din (neto)

NOČNINE:

Stroški za enkratno prenočevanje se priznavajo po predloženem računu, vendar ne več kot 320 din.

Če delavec ne predloži računa, se mu prizna nočnina v znesku 150 din.

DNEVNICE:

- nad 12 ur 280 din
- od 8 do 12 ur 170 din

Znižana dnevnic 120 din se prizna le v primerih, če ni predpisan poseben raspored delovnega časa.

KILOMETRINA:

Za osebni avto znaša 4,05 din, za moped pa 1,15 din za prevozeni kilometer.

STROŠKI PREVOZA NA DELO:

se povrnejo delavcu v takšnem znesku, da delavec sam krije najmanj 100 din mesečno.

Kjer ni javnih prevoznih sredstev se povrnejo stroški prevoza največ 1,35 din za prevožen kilometer, če delavec za prevoz na delo uporablja osebni avtomobil.

DO oziroma TOZD se obvezujejo, da bodo izdelale pregled upravičencev do teh prevoznih stroškov.

POVRAČILO STROŠKOV ZA LOČENO ŽIVLJENJE: znaša 2.500 din.

NAGRADE UČENCEM POKLICNIH ŠOL:

- v I. letniku 1.250 din
- v II. letniku 1.550 din
- v III. letniku 1.900 din
- za obvezno prakso dijakov poklicnih šol 1.900 din

REGRES ZA PREHRANO:
je 24 din na delovni dan, ko je delavec upravičen do regresa, vendar ne več kot 550 din mesečno.

REGRES ZA DOPUST:
znaša 2.500 din (neto).

Zadolži se koordinacijski odbor sindikata, da določi lestvico delitve regresa za dopust.

MENTORSKI HONORAR znaša 740 din mesečno.
SEJNINE ZA KMETE-KOOPERANTE so za delo v organih upravljanja do 180 din.

— za seje na nivoju DO in SOZD 180 din
— za seje na nivoju TZO in TOK 150 din
Seje so praviloma najprej 1 uro pred iztekom delovnega časa.

NAGRADE ŠTUDENTOM NA OBVEZNI PRAKSI:

— za srednje šole po letnikih:
za I. letnik 1.600 din
za II. letnik 1.900 din
za III. letnik 2.300 din
— za višje in visoke šole:
za I. letnik 2.700 din
za II. letnik 3.100 din
za III. letnik 3.500 din

ZA PRIPRAVNIKE:

— s srednjo izobrazbo 1,93 pik
— z višjo izobrazbo 2,48 pik
— z visoko izobrazbo 2,90 pik

Osebnih dohodkov pripravnikov izračunamo tako, da število točk pomnožimo s povprečno plansko vrednostjo točke, ki je 21,869 din bruto.

ODPRAVNINE OB UPOKOJITVI: 2 OD v SRS v preteklem letu (14.786 din).

ODPRAVNINA OB SMRTI DELAVCA kot posledica nezgode pri delu 3 OD v SRS v preteklem letu (22.179 din).

JUBILEJNE NAGRADE SE IZPLAČUJEJO ZA SKUPNO DELOVNO DOBO:

— za 10 let 60 odstotkov (4.435,80 din) povprečnega mesečnega neto OD v SRS v preteklem letu;
— za 20 let 90 odstotkov (6.653,70 din) povprečnega mesečnega neto OD v SRS v preteklem letu;
— za 30 let 120 odstotkov (8.871,60 din) povprečnega mesečnega neto OD v SRS v preteklem letu.

DODATEK ZA PODALJŠAN DELOVNI ČAS se bo izplačeval v višini 50 odstotkov.

Za vodstvene in vodilne delavce (vključno vodje delovnih enot — V1 in V2) se nadurno delo ne izplačuje.

Potrebno nadurno delo se v čim večji meri nadomešča s koriščenjem prostih dni (1 nadura je 1 prosta ura).

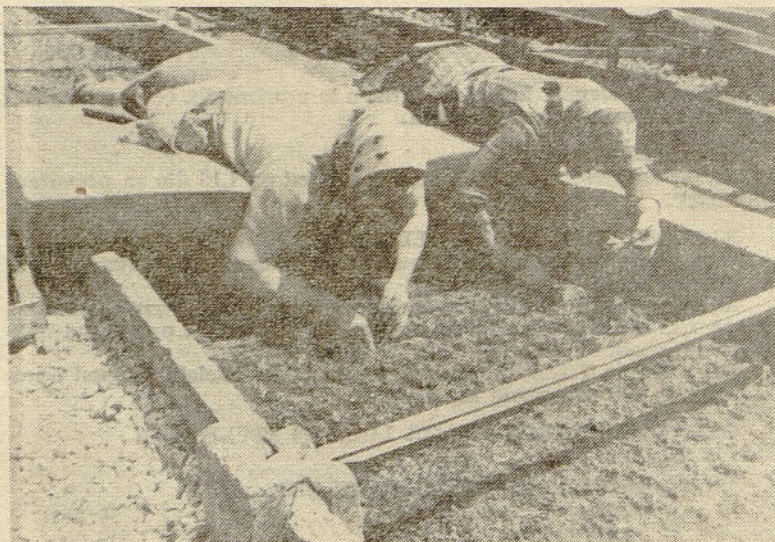
IZVAJANJE ENOTNIH IZHODIŠČ IN SANKCIJE

Za izvajanje so odgovorni poslovodni organi na vseh nivojih, v smislu izvajanja tehnike pa razvojni sektor.

Kontrolo nad izvajanjem opravlja samoupravna delavska kontrola Hmezada, ki v skladu s poslovnikom odloča o osebni odgovornosti za neizpolnjevanje ter sprejema ustrezne ukrepe.

RAZVOJNI SEKTOR zavezuje za kontrolo izvajanja zadnjega odstavka Vrednotenje dela, nagrajevanje, delitev osebnih dohodkov.

Predsednik delavskega sveta
SOZD Hmezač:
Jože Brežnik

Vrtnarstvo — pikiranje

Problemska konferenca komunistov

Komunisti organizacij združenega dela združenih v SOZD Hmezač Zalec smo imeli dne 14. maja v veliki dvorani SOZD Hmezač v Žalcu problemsko konferenco, na kateri smo obravnavali naslednja aktualna vprašanja:

Naloge članov ZKS pri uresničevanju programa razvoja agroživilstva v regiji

Izhodišča razvoja SOZD Hmezač v srednjeročnem obdobju 1981—1985

Enotna izhodišča uresničevanja stabilizacijske usmeritve SOZD Hmezač v letu 1980.

Problemske konference smo se udeležili delegati OO ZKS v sestavi SOZD Hmezač, konferenci sta prisostvovala tudi sekretar OK ZKS Zalec tovariš Franc Jelen in član MS ZKS Celje tovariš Franjo Lubej.

Na osnovi obširne in vsebinsko bogate razprave smo delegati sprejeli pomembna stališča in usmeritve o temeljnih vprašanjih našega nadaljnjega dela in razvoja.

Delegati smo poudarili, da je potrebno pri uresničevanju programa razvoja agroživilstva jasno opredeliti mesto in vlogo SOZD Hmezač, določiti moramo organizacije združenega dela — nosilce posameznih nalog na tem področju, načrtovati moramo dol-

goročnejše poslovne odnose po posameznih reprodukcijskih celotah, večji poudarek moramo dati razvojnemu programom, združevanju sredstev za skupno dogovorjene naložbe, poglobiti moramo medsebojne odnose na načelih solidarnosti in vzajemnosti ter doseči večjo pripadnost združenim organizacij v SOZD Hmezač.

V srednjeročnem planskem obdobju 1981—1985 moramo razvoj SOZD Hmezač preusmeriti v proizvodnjo, zaključiti moramo posamezne reprodukcijske celote, večji poudarek moramo dati samoupravnemu sporazumevanju na družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka in dohodka.

Pri uresničevanju stabilizacijske usmeritve SOZD Hmezač v letu 1980 je potrebna enotna izhodišča stabilizacijske politike sprejeti v vseh sredinah ter jih dosledno izvajati, pri tem pa morajo družbenopolitične organizacije odigrati pomembno vlogo.

Stališča in usmeritve problemske konference morajo obravnavati vse OO ZKS v sestavi SOZD Hmezač in na njihovi osnovi sprejeti konkretne sklepe, ki jih je potrebno dosledno in akcijsko izvajati v vseh organizacijah združenega dela.

S. K.

JAVNA LICITACIJA

Nepremičnine v k. o. Prekopa parc. št. 338 stavbišče-hiša v izmeri 182 m², drvarnica v izmeri 51 m² in dvorišče v izmeri 450 m², kar predstavlja v naravi stanovanjsko hišo Čeplice št. 10 s funkcionalnim zemljiščem.

Izklicna cena za objekt znaša 157.415 din, za drvarnico 1.920 din in za funkcionalno zemljišče 26.700 din, torej skupno 186.035 din.

V hiši stanuje stranka, ki ima predkupno pravico in v primeru, da odkupi stanovanjsko hišo drug interesent, Hmezač ne prevzame nobene odgovornosti glede izpraznitve teh stanovanjskih prostorov.

V prostorih priličja te stanovanjske hiše v izmeri 63,60 m² ima stranka, ki v teh prostorih stanuje, dosmrtno hasnovanje, kar se je upoštevalo pri cenitvi oz. vrednosti stanovanjske hiše.

Javna licitacija bo v sredo, 2. 7. 1980 ob 7. uri v sejni sobi uprave Hmezača v Žalcu, Ulica Zalskega tabora 1, I. nadstropje.

*

Nepremičnine v k. o. Latkova vas parc. št. 2 stavbišče-hiša v izmeri 109 m² in parc. št. 132/4 dvorišče v izmeri 438 m², kar predstavlja v naravi stanovanjsko hišo v Kaplji vasi 58 s funkcionalnim zemljiščem.

Izklicna cena za objekt znaša 245.743 din, za leseno drvarnico 11.200 din in za funkcionalno zemljišče v izmeri 438 m² 26.454 din, skupno torej 283.397 din.

V stanovanjski hiši stanuje stranka in v primeru prodaje Hmezač Zalec ne prevzame nobene odgovornosti glede izpraznitve stanovanja.

Javna licitacija bo v sredo, dne 2. 7. 1980 ob 8. uri v sejni sobi Hmezača v Žalcu, Ul. Zalskega tabora 1, I. nadstropje.

Dražitelji so dolžni pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 10 % od izklicne cene. Po opravljeni dražbi bo s kupcem v 15 dneh sklenjena kupna pogodba. Kupec je dolžan celotno kupnino poravnati prodajalcu takoj ob podpisu pogodbe. V kolikor kupec v navedenem roku celotne kupnine ne plača, bomo razpisali ponovno licitacijo in mora prvi dražitelj plačati stroške ponovnega razpisa in nadomestiti morebitno razliko pri ponovno doseženi kupnini. Kupec je dolžan razen kupnine plačati vse stroške kupne pogodbe, zemljiškoknjižni prenos lastništva, geodetsko odmero in prometni davek od nepremičnine.

Vse informacije lahko interesenti dobijo v zemljiškem oddelku Hmezača v Žalcu, II. nadstropje, Hmeljarska ul. 3.

Uradne ure za stranke so vsak ponedeljek in sredo od 7. do 9. ure.

DELAJSKI SVET

Delavski svet SOZD Hmezad je imel svojo 6. redno sejo 9. maja 1980. Seje se je od skupaj 49 delegatov udeležilo 32 ali 65 odstotkov. Udeležba ni bila najboljše, vendar glede na prejšnje še kar zadovoljiva.

Pred pričetkom seje so prisotni delegati in ostali vabljeni z enominutnim molkom počastili spomin na umrlega predsednika tovariša Tita in sklenili, da bomo namesto venca prispevali finančno dotacijo v Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev v znesku 10.000 din in za izgradnjo Onkološkega inštituta v Ljubljani prav tako 10.000 din.

Delavski svet je obravnaval poslovni uspeh SOZD za leto 1979, potrditev zaključnega računa delovne skupnosti Skupne službe SOZD za leto 1979, rebalans plana stroškov delovne skupnosti Skupne službe za leto 1980, program skupnega sklada skupne porabe in izobraževanja za leto 1980, sanacijske ukrepe v Celjski mesni industriji in Kmetijstvu Ilirska Bistrica — TOZD Blagovni promet, enotna izhodišča stabilizacijske usmeritve SOZD v letu 1980, imenovanje vodilnih delavcev delovne skupnosti Skupne službe SOZD, predloge samoupravnih sporazumov o stanovanjskih razmerjih in skupnem organiziranju letovanj, pristop Čebelarke zadruga Zalec v SOZD, organizacijsko navodilo o izvajanju določil samoupravnega sporazuma o trajnem medsebojnem sodelovanju, nakup stanovanj in odobritev potrebnih posojil za ta nakup, imenovanje delegatov v poslovni odbor — nadomestno, in aktivnost delegatov pri obravnavanju gradiv za seje delavskega sveta. Po obravnavanih področjih je sprejel vrsto sklepov:

Zaradi ugotovitve, da so nekateri sklepi 5. redne seje DS ostali neizvršeni, je zadolžil odbor samoupravne delavske kontrole SOZD, da striktno nadzira izvajanje sprejetih sklepov samoupravnih organov in da proti kršilcem ustrežno ukrepa.

*

Potrdil je informacijo o poslovnem uspehu SOZD Hmezad za leto 1979 in ob tem zadolžil DO in TOZD, da morajo zaradi posebno neugodnih gospodarskih gibanj analizirati odstopanja od planskih predvidevanj in od realizacije preteklega leta. Glavni poudarek je treba dati povečevanju proizvodnje, odpravi vzroke za zaostajanje proizvodnje in vzroke za zmanjševanje ekonomičnosti in produktivnosti, odpravi vzroke izredno močnega povečanja zalog in obveznosti dohodka v postavkah, na katere lahko sami vplivamo. Po nakazani problematiki je treba organizirati širšo razpravo in zavzeti do reševanja pozitivna stališča.

*

Potrdil je pregled stroškov in prihodkov delovne skupnosti Skupne službe SOZD za leto 1979, rebalans plana stroškov za leto 1980, ki je nižji od prvotnega plana za 4,1 odstotke, potrdil razdelitev plana stroškov Skupnih služb za leto 1980 in potrdil cene storitev za računski center, investicijski oddelek in naše glasilo Hmeljar.

*

Potrdil je predlog poslovnega odbora za formiranje skupnega sklada skupne porabe za leto 1980 v višini 400.000 din. Sredstva skupnega sklada skupne porabe koristijo: za financiranje in vzdrževanje počitniških domov 30.000 din, rekreacijsko in športno dejavnost 100.000 din, delo družbenopolitičnih organizacij (OOS, ZSMS) 100.000 din, razne socialne in humanitarne namene 50.000 din, v rezervi pa ostane 120.000 din. V postavki »rezerva« so upoštevana tudi sredstva, ki so bila po prvotnem predlogu namenjena za organizacijo tradicionalnega srečanja kolektiva Hmezada, ki pa po predlogu koordinacijskega odbora sindikata SOZD v letošnjem letu odpade, zato se ta sredstva prenesejo v naslednje leto za praznovanje 20-letnice obstoja Hmezada. (Koordinacijski odbor sindikata SOZD je k takšni odločitvi vodila ugotovitev, da bo precejšnje število delavcev ostalo brez vrednostnega bloka za to srečanje, ker nekatere TOZD zaradi slabega poslovanja v lanskem letu niso mogle formirati dovolj sredstev sklada skupne porabe. Ti delavci pa bi bili v neenakopravnem položaju do ostalih.)

V formirani skupni sklad skupne porabe združujejo sredstva KZ, SM, VR, HM, ST, NT, Tovarna krmil in Združena hladilnica.

*

Delavskim svetom DO in TOZD je predlagal, da z oročanjem prostih sredstev sklada skupne porabe omogočijo prizadetim delavcem izplačilo regresa za dopust v višini 1.600 din neto in jubilejnih nagrad v tistih TOZD, ki nimajo teh sredstev v skladih skupne porabe. Na ta način se bo več kot tretjini delavcev solidarno pomagalo, da bodo lahko prejeli vsaj minimalni znesek regresa za dopust.

*

Sprejel je program izobraževanja in plan sredstev za leto 1980, izdelan na osnovi potreb in zahtev delovnih organizacij, poslovni odbor pa poblastil, da sprejema konkretne odločitve v okviru sprejetja programa.

Na osnovi 80. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD, predloga delavskega sveta Celjske mesne industrije in poslovnega odbora SOZD je sklenil, da se uvede sanacija Celjske mesne industrije — TOZD proizvodnja mesa in storitev, TOZD Prodaja na veliko in TOZD Maloprodaja. Imenoval je komisijo za izdelavo dokončnega sanacijskega programa in osnovne usmeritve, ki jih mora vsebovati sanacijski program. Na osnovi dosedanjih ugotovitev in že sprejetih stališč delavski svet ugotavlja, da so v sanacijskem programu oz. usmeritvah objektivno prikazani vzroki za nastalo izgubo, da izguba ni nastala po krivdi odgovornih oseb, da so delavci CMI glede na nižje OD prispevali precejšen delež k znižanju izgube in da se v celoti podpira program ukrepov za sanacijo CMI. Sprejeta stališča bodo posredovana Skladu skupnih rezerv SR Slovenije, da odobri sredstva za neposredno sanacijo in podpre realizacijo sanacijskega programa z upoštevanjem dejstva, da članice Hmezada že vsa leta pokrivajo izgube v pridelavi in predelavi živilskih proizvodov in zato nimajo rezervnih sredstev za sanacijo CMI.

*

Zaradi izgube v lanskem letu se uvede sanacija tudi v TOZD Blagovni promet Kmetijstva Ilirska Bistrica. Potrjena je bila komisija, ki je izdelala sanacijski program, samoupravnim organom KIB pa je naročeno, da vztrajajo na realizaciji posameznih sanacijskih ukrepov. Sanatorja glede prevzema finančnih obveznosti sta Notranja trgovina in Celjske mlekarne, medsebojni odnosi pa so urejeni s podpisom zadevne pogodbe.

Tako kot že mnoge se je tudi stara Tonova hiša v Sentrupertu umaknila novi

*

Po dvomesečni razpravi na raznih nivojih je delavski svet v končni fazi kot pristojni organ sprejel enotna izhodišča o uresničevanju stabilizacijske usmeritve Hmezada v letu 1980. Za izvajanje sprejetih izhodišč je konkretno zadolžil poslovodne organe na vseh nivojih, za kontrolo izvajanja pa zadolžil odbor samoupravne delavske kontrole SOZD. Sprejeta izhodišča so objavljena v tej številki Hmeljarja.

*

Za direktorja splošnega sektorja in vodjo delovne skupnosti Skupne službe SOZD je imenoval tov. Vlada PLASKANA, za direktorja razvojnega sektorja tov. Joža JANŠA in za direktorja računskiškega centra tov. Vojka HOLOBARJA.

*

Sprejel je predlog samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih z upoštevanjem predlaganih sprememb in dopolnitev osnutka. Samoupravni sporazum sprejmejo dokončno delavci z osebnim izjavljanjem na referendumu, ki bo predvidoma v mesecu juniju 1980.

*

Sprejel je predlog samoupravnega sporazuma o skupnem organiziranju letovanj s predlaganimi spremembami in dopolnitvami osnutka. Ta samoupravni sporazum sprejmejo delavski sveti DO in TOZD.

*

Potrdil je pristop Čebelarke zadruga Zalec v SOZD Hmezad z dnem 23. 2. 1980 po stanju 1. 1. 1980 in mandate izvoljenim delegatom v delavski svet SOZD in odbor samoupravne delavske kontrole.

*

Na predlog DO Strojna in DO Hmezad eksport-import je v poslovni odbor imenoval nove delegate, in sicer iz DO Strojna tov. Rozina Vybihal in DO Hmezad eksport-import tov. Sonjo Stigar.

*

S posebnim sklepom naroča delavski svet vsem delegacijam, da se pred vsako sejo delavskega sveta SOZD obvezno sestanejo, proučijo gradivo in sprejmejo stališča do predlaganih sklepov, ki jih zastopajo pri sprejemanju odločitev oz. sklepov delavskega sveta SOZD.

POSLOVNI ODBOR

Poročilo o delu poslovnega odbora obsega dve seji: 5. sejo, ki je bila 28. 3. in 6. sejo, ki je bila 29. 4. 1980.

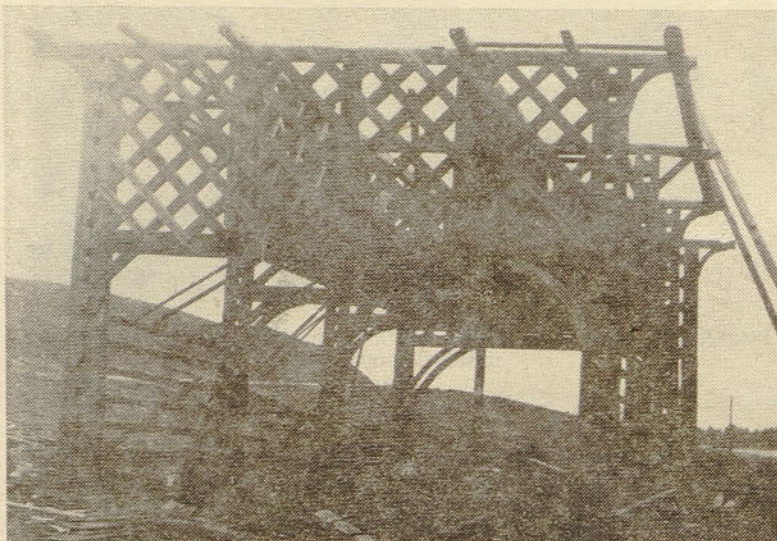
Poleg predlogov, ki jih poslovni odbor obravnava in sprejema kot predloge delavskemu svetu SOZD in so zajeti v poročilu o delu delavskega sveta, je obravnaval še naslednje zadeve:

5. SEJA

Obravnaval je informacijo o poslovanju v letu 1979 in način začasnega pokrivanja nekritih izgub v Celjski mesni industriji in TOZD Blagovni promet Kmetijstva Ilirska Bistrica. TOZD, ki so poslovno leto 1979 zaključile z izgubo, je zadalžil, da izdelajo vsebinski sanacijski program ne glede na način pokrivanja izgub. Ugotoviti morajo vzroke za nastalo izgubo in sprejeti ukrepe za odpravo teh vzrokov, ki so pogojevali negativen poslovni rezultat. Potrdil je tudi zaključni račun delovne skupnosti Skupne službe SOZD.

*

V okviru sprejetega predloga programa izobraževanja in plana sredstev za leto 1980, izdelanega na osnovi potreb in zahtev delovnih organizacij, se od planiranih sredstev 3.776.760 din nameni za štipendije (175 štipendistov) 2.004.768 din, za izobraževalne oblike ob delu 1.761.992 din. Razpis štipendij za šolsko leto 1980/81, po katerem se bo na novo razpisalo 73 štipendij, je objavljen v tej številki Hmeljarja, prav tako pa tudi razpis za učna mesta v DO oz. kadrovskih štipendij po zakonu o usmerjenem izobraževanju.

Med zadnjimi se umika s poplavnega področja žvoneškega jezera

Status izrednega študenta je dodelil oz. odobril 25 delavcem za šolanje na poklicnih, srednjih in višjih šolah, v enem primeru pa za dokončanje III. stopnje BF — veterinarski oddelek. Skupaj ima v Hmežadu odobren status izrednega študenta 86 delavcev, od tega jih je 10 na visokih šolah, 25 na višjih, 29 na srednjih in 22 na poklicnih šolah. Štipendistov pa imamo skupaj 182, od tega 35 na visokih šolah, 10 na višjih, 95 na srednjih in 42 na poklicnih šolah.

*

Odobril je nakup 6 stanovanj v usmerjeni stanovanjski gradnji v Celju v skupni velikosti 291 m² in predračunski vrednosti 3.783.000 din. Za nakup teh stanovanj se najame posojilo pri samoupravni stanovanjski skupnosti občine Celje iz obvezno združenih sredstev 7 % stanovanjskega prispevka v znesku 2.600.000 din, ostala sredstva pa se zagotovijo v skladu skupne porabe — stanovanjski del, prav tako pa tudi sredstva za redno odplačevanje anuitet.

Na predlog komisije za družbeni standard o razdelitvi stanovanj v Žalcu, Braslovčah, Celju in Libovjah je sprejel naslednjo razdelitev: 3 stanovanja v Libovjah — Kasaze 110, za delavce Sadjarstva Mirošan; 2 stanovanja v Braslovčah — Rakovlje, delavcem Kmetijstva Žalec; 6 stanovanj v Žalcu (Soseska V, stolpič 9, 41, 42), od tega 3 dvosobna, 2 enosobna in 1 garsonjero delavcem Kmetijstva Žalec; 3 stanovanja v Žalcu, od tega 1 dvoipol sobno, 1 dvosobno in 1 garsonjero delavcem Celjske mesne industrije; 1 dvosobno stanovanje delavcem Notranje trgovine, 1 dvosobno stanovanje delavcem Goštinstva in turizma; 1 dvosobno stanovanje Celjskim mlekararnam; 5 stanovanj v Celju pa se razdeli: 3 Celjskim mlekararnam, 2 pa Celjski mesni industriji. V Žalcu, Soseska V, stolpič A-39, pa se stanova-

nja razdelijo: 1 dvoipol sobno stanovanje Skupnim službam SOZD, 1 dvoipol sobno stanovanje, 1 dvosobno stanovanje in 1 trisobno stanovanje Notranji trgovini, 1 dvoipol sobno stanovanje KZ Savinjska dolina, 1 dvosobno stanovanje Celjskim mlekararnam, 1 dvosobno stanovanje Hmežadu eksport-import, 1 dvosobno stanovanje Celjski mesni industriji ter 1 dvosobno in 1 trisobno stanovanje Kmetijstvu Žalec. Za potrebe nove mlekarne je bil odobren nakup 1 triipol sobnega stanovanja v Žalcu. V dveh primerih je reševanje stanovanjskega problema dogovorjeno sofinanciranje z Libelo Celje in Cinkarno Celje. Glede stanovanjskega problema delavke iz predstavnštva v Novem Sadu je predlagano Notranji trgovini, da o načinu rešitve predhodno razpravlja zbor delavcev, nakar bo poslovni odbor sklepal o zadevi ponovno.

*

Potrdil je predlog plana izvoza in uvoza za leto 1980 s priporočilom, da se uvoz omeji in devizna sredstva namenijo in koristijo za najnujnejše potrebe.

*

Odbor je bil seznanjen s predvidenimi sovlaganji v proizvodnjo oz. pitanje živine in v oskrbovalni center Jakuševac in sklenil, da se sovlaganja lahko realizirajo le v primeru zagotovljenih finančnih sredstev, ki jih morajo predhodno zagotoviti podpisnice zadevnih samoupravnih sporazumov.

*

Sprejel je razdelilnik združevanja sredstev za nakup računalnika ISKRA-DATA v skupni višini 2.600.000 din.

*

Potrdil je predlog KZ Drava, da se združena sredstva za stanovanjsko izgradnjo in izobraževanje izločijo iz združenih sredstev na nivoju SOZD in v prihodnje vodijo pri KZ Drava. KZ Drava bo pri koriščenju teh sredstev upoštevala enotna merila in kriterije z obeh področij kot veljajo za SOZD.

6. SEJA

Večino sprejetih sklepov na tej seji je poslovni odbor sprejel kot predloge za potrditev delavskemu svetu. Kot pristojen za dokončno potrditev pa je potrdil plan stroškov počitniških domov Hmežada v letu 1980 in sprejel program letovanja ter cene penzionov za letovanje v počitniških domovih Hmežada v letu 1980. V letošnjem letu imamo na morju na razpolago skupaj 97 ležišč, od tega v Crikvenici 26, Biogradu na moru 41 in Barbatu 30 ležišč. Letovati bo možno tudi na Golteh, kjer imamo v lastni depandansi na razpolago 16 ležišč, glede režima letovanja oz. penzijske oskrbe pa se bo potrebno dogovoriti z Rdečo dvorano Velenje, ki ima v najemu našo depandanso. Strokovna služba je bila zadolžena za izdelavo podrobnejših navodil za izvajanje programa letovanj, ki so bila posredovana vsem pristojnim službam oz. odgovornim delavcem v DO in TOZD.

*

Imenovana je bila komisija za informacijski sistem, katere naloga je, da tekoče spremlja in proučuje problematiko elektronske obdelave podatkov, skrbi za strokovno izpopolnjevanje delavcev, ki opravljajo naloge s področja priprave dokumentacije za obdelavo, koordinirala bi naj tudi nabavo enotne srednje mehanografske opreme.

*

Odobril je nakup 5 stanovanj v usmerjeni stanovanjski gradnji občine Celje v Celju v skupni velikosti 251,92 m² in z izhodiščno ceno 2.668.416 din. Za nakup teh stanovanj je odobril najetje posojila pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Celje, del sredstev za nakup za odplačevanje anuitet pa se zagotovi v skladu skupne porabe — stanovanjski del.

Nadalje je odobril udeležbo na V. natečaju Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Žalec za pridobitev posojila iz obvezno združenih sredstev za nakup 12 stanovanj v usmerjeni stanovanjski gradnji občine Žalec v skupni površini 704,06 m² in predračunski vrednosti 8.850.667 din ter najetje posojila za nakup teh stanovanj. Odobril je tudi najetje posojila za prenovalno stanovanjskih hiš DO Kmetijstva Žalec v Latkovi vasi 106, Žalcu — Cesta na Lavo, 9, Dobriši vasi 43, Založah 46, Zaloški godici 3, Vrbju 68 in Šempetru 11.

*

Zapisniki delavskega sveta SOZD in poslovnega odbora so dostavljani vsem DO in TOZD in morajo biti dostopni in na vpogled vsakega članu kolektiva, da se lahko po potrebi podrobneje seznajajo z delom obeh samoupravnih organov.

J. Ojđanič

Avtosalon v Žalcu

V torek, 20. maja je DO Strojna, TOZD Storitve na Šlandrovem trgu 1 odprla nov avtosalon in prodajalno rezervnih delov za vse tipe avtomobilov TAS.

Vy

razpisuje

ZA ŠOLSKO LETO 1980/81 NASLEDNJE ŠTIPENDIJE IN UČNA MESTA ZA POTREBE DELOVNIH ORGANIZACIJ:

I. ŠTIPENDIJE

1. Biotehniška fakulteta
 - agronomski oddelek 3 štipendije
 - živilsko-tehnološki oddelek 2 štipendiji
2. Ekonomska fakulteta
 - organizacijsko-planska usmeritev 1 štipendija
3. Fakulteta za elektrotehniko ali višja šola za organizacijo dela
 - smer računalništvo in informatika 1 štipendija
4. Visoko ekonomska-komercialna šola
 - II. stopnja — smer notranja trgovina 1 štipendija
 - I. stopnja — smer notranja trgovina 2 štipendiji
 - smer poslovne finance 2 štipendiji
5. Visoka tehniška šola
 - I. stopnja — smer strojništvo 1 štipendija
6. Višja agronomska šola
 - oddelek za tehnologijo s pospeševanjem kmetijstva 4 štipendije
7. Tehniška kmetijska šola 20 štipendij
8. Ekonomska srednja šola 10 štipendij
9. Tehniška strojna šola 1 štipendija
10. Poklicne kmetijske šole
 - kmetovalec 10 štipendij
 - kmetovalka gospodinja 5 štipendij
 - sadjar 4 štipendije
 - vrtnar 2 štipendiji
 - mlekar 4 štipendije

Kandidati za štipendije naj pošljejo prijave na naslov SOZD HMEZAD, DS SKUPNE SLUŽBE, 63310 ŽALEC, žalskega tabora 1, najkasneje do 15. JULIJA 1980.

K prijavi za štipendije na obrazcu 1,65 DZS je potrebno priložiti:

— fotokopijo zadnjega šolskega spričevala,

— potrdilo o opravljenih izpitih (z navedbo števila predpisanih in števila že opravljenih izpitov) in frekventacijsko potrdilo,

— potrdilo skupščine občine o premoženjskem stanju in številu družinskih članov.

Po roku prispelijo prijave ali prijave z nepopolno dokumentacijo ne bodo obravnavane.

II. UČNA MESTA

1. Za Hmezad, Celjska mesna industrija Celje
 - mesar-proizvajalec 4 učna mesta
 - mesar-prodajalec 6 učnih mest
 - mesar-predelovalec (SKR program) 6 učnih mest
 - mesar-klavničar (SKR program) 4 učna mesta
 - prodajalec 8 učnih mest
2. Za Hmezad, Notranja trgovina Žalec
 - prodajalec 7 učnih mest
3. Za Hmezad, KZ Savinjska dolina Žalec
 - prodajalec 6 učnih mest
4. Za Hmezad, Kmetijski kombinat Šmarje/J.
 - prodajalec 2 učni mesti
 - avtomehanik 4 učna mesta
5. Za Hmezad, Gostinstvo-turizem Žalec
 - kuhar 5 učnih mest
 - natakar 5 učnih mest
6. Za Hmezad, Strojna Žalec
 - avtomehanik 6 učnih mest
 - avtoklepar 1 učno mesto
 - strojni ključavničar 10 učnih mest
 - avtoelektrikar 1 učno mesto
7. Za Hmezad, Vrtnarstvo Celje
 - cvetličar 2 učni mesti

Pogoj za kandidate za učna mesta je uspešno končana osemletka, zadovoljiv rezultat testiranja, fizična in psihična sposobnost.

Prošnje za učna mesta pod številkami 1—7 pošljite čimprej na naslov:

1. Hmezad, Celjska mesna industrija Celje, Cesta v Trnovlje.

2. Hmezad, Notranja trgovina Žalec, Celjska 7.

3. Hmezad, Kmetijska zadruga Savinjska dolina, Žalec, žalskega tabora 1.

4. Hmezad, Kmetijski kombinat Šmarje pri Jelšah.

5. Hmezad, Gostinstvo-turizem Žalec, Soseska Ložnica 81.

6. Hmezad, Strojna Žalec, Ulica Ivanke Uranjek 1.

7. Hmezad, Vrtnarstvo Celje, Ljubljanska 97.

Pravna pomoč v SOZD Hmezad

SOZD Hmezad je prek Pravnega oddelka v letu 1980 uvedel na osnovi določil zakona o pravni pomoči — pravno pomoč za vse organizacije združenega dela, delavce in kmete, združene v SOZD Hmezad Žalec.

Pravno pomoč smo organizirali v vseh OZD, združenih v SOZD Hmezad, enkrat mesečno po razporedu, objavljenem v glasilu Hmeljar in na oglasnih mestih združenih OZD.

Na osnovi določil zakona o pravni pomoči, ki določa, da lahko organizacije združenega dela v skladu s svojimi samoupravnimi akti oziroma pravili zagotavljajo svojim delavcem pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih, na podlagi dela pridobljenih pravic, nudijo pravno pomoč delavci Pravnega oddelka v sodelovanju z ustreznimi delavci in službami OZD. S tako obliko pravne pomoči smo želeli približati naše

delo vsem organizacijam, delavcem in kmetom neposredno v njihova delovna okolja — v njihove organizacije združenega dela.

Po izidu zakona o pravni pomoči je bil Hmezad ena prvih organizacij združenega dela, ki je organizirala pravno pomoč za delavce, kmete v združenih organizacijah. Tako obliko pravne pomoči ima le še Tovarna avtomobilov in motorjev Maribor. Da je Hmezad takoj pristopil k taki obliki delovanja, nas je vodila potreba, da se pravna problematika rešuje v tistih sredinah in na tistih področjih, kjer se pravni problemi neposredno porajajo. Za tako obliko pravne pomoči pa ima Hmezad tudi ustrezno organizirano službo in strokovno usposobljene delavce za nudenje pravne pomoči.

Ko analiziramo opravljeno delo v zvezi z nudenjem pravne

pomoči, ugotavljamo, da je taka oblika dela potrebna tako delavcem in kmetom, kakor tudi OZD v sestavi SOZD Hmezad. Pri tem pa moramo poudariti, da prve izkušnje kažejo, da delavci in kmetje te oblike pomoči ne uporabljajo v zadostni meri, čeprav se na drugi strani v zvezi z delom in delovnimi razmerji pogosto obračajo na institucije izven SOZD Hmezad kot na: Sodišče združenega dela, družbenega pravobranilca samoupravljanja, pravno pomoč pri občinskem sindikatu itd. Z organiziranjem pravne pomoči pa smo želeli ravno doseči, da bi se spori in problemi v zvezi z delom in delovnimi razmerji reševali znotraj OZD, pri čemer bi lahko pravna pomoč odigrala posebno vlogo. Pri delavcih in kmetih moramo spodbuditi zavest, da prek organizirane pravne pomoči skušamo reševati njihove probleme po samoupravnih in demokratični poti,

tako da bodo dobili zaupanje v naše delo in skušali probleme razreševati znotraj svojih delovnih sredin.

Tudi združenim OZD bo lahko pravna pomoč pomagala pri njihovem delu, tako da bodo svoje pravne in samoupravne zadeve razreševale v svojih delovnih sredinah in to takrat, ko bodo problemi nastajali.

Za uspešno delovanje pravne pomoči bo potrebno doseči večje sodelovanje vseh OZD, delavcev in kmetov, tako da bomo skupaj pripomogli k uresničevanju z ustavo in zakonom določenih družbenoekonomskih in političnih odnosov ter k varstvu svobod in pravic delavcev, samoupravljanja, družbene lastnine in drugih pravic organizacij združenega dela.

Slavko Košenina

Program dela za pripravo in ureditev samoupravnih splošnih aktov

Vse organizacije združenega dela v sestavi SOZD Hmežad Zalec so sprejele program del za pripravo in dopolnitev samoupravnih splošnih aktov v letu 1980. Na osnovi analize samoupravne organiziranosti organizacij združenega dela se ugotavlja, da so organizacije sprejele vse samoupravne splošne akte, ki so potrebni za registracijo njihovega statusa na sodišču. Glede ostalih samoupravnih splošnih aktov pa program dela določa roke in aktivnosti posameznih organizacij združenega dela in ustreznih služb, tako da bodo organizacije v letu 1980 sprejele vse samoupravne splošne akte, ki so potrebni za nemoteno delo in poslovanje organizacij v skladu z zakonom o združenem delu in drugimi predpisi.

S programom dela za pripravo in dopolnitev internih samoupravnih splošnih aktov v posameznih organizacijah združenega dela SOZD Hmežad Zalec (delovnih organizacijah, kmetijskih zadrukah, TOZD, enovitih delovnih organizacijah) smo ugotovili naslednje stanje na področju samoupravnih splošnih aktov:

Samoupravni sporazumi o združitvi v delovno organizacijo oziroma kmetijsko zadruko in statuti delovnih organizacij oz. kmetijskih zdrukov so bili sprejeti na referendumih v letu 1978.

— o —

Samoupravni sporazumi o združevanju dela delavcev in statuti TOZD, temeljne zadružne organizacije in temeljne organizacije kooperantov so bili sprejeti na referendumu v letu 1978.

— o —

Pravilniki o delovnih razmerjih so bili sprejeti na zborih delavcev v letih 1978 in 1979. Potrebno je izdelati čistopise ob upoštevanju vseh predlaganih dopolnitev.

— o —

Samoupravni sporazumi o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih temeljnih organizacij in delovne skupnosti so v javni razpravi kot osnutki, delovne organizacije jih bodo sprejele na referendumih v juniju 1980.

— o —

Pravilniki o stanovanjskih razmerjih — temeljne organizacije oz. enovite delovne organizacije se vključujejo v samoupravni sporazum o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko izgradnjo in določitvi skupnih enotnih osnov za pridobitev stanovanjske pravice in posojil za izgradnjo ali nakup zasebnih stanovanj za področja Žalca, Celja in Šmarja. Sprejemali se bodo na referendumih junija 1980.

— o —

Pravilniki o varstvu pri delu. Uporablja se dosedanji skupni pravilnik DO Hmežad. Do decembra 1980 bodo strokovne službe izdelale nove pravilnike, prilagojene svoji organiziranosti.

— o —

Pravilnik o požarni varnosti. — Uporablja se dosedanji skupni pravilnik DO Hmežad. Do novembra 1980 bodo strokovne službe pripravile nove pravilnike, prilagojene svoji organiziranosti.

— o —

Pravilniki o zavarovanju premoženja. — Strokovne službe DO bodo do novembra 1980 pripravile osnutke pravilnika.

— o —

Pravilniki o knjigovodstvu. — Uporablja se dosedanji skupni pravilnik DO Hmežad Zalec; nov pravilnik bo pripravila strokovna služba SOZD do septembra 1980.

— o —

Pravilniki o delu samoupravnih organov. — V maju 1980 so delovne organizacije pripravile osnutke na osnovi vzorca, ki ga je posredoval pravni oddelek.

— o —

Pravilniki o delu samoupravne delavske kontrole. — Pravni oddelek je osnutke pravilnika že poslal delovnim organizacijam.

— o —

Pravilniki o poslovni tajnosti. — Do decembra 1980 bodo strokovne službe delovnih organizacij izdelale pravilnike na osnovi osnutka za DO Hmežad.

— o —

Pravilniki o razvidu del in nalog z opisi del in nalog so izdelani na podlagi skupnega osnutka strokovne službe SOZD. TOZD pripravijo in prejmejo svoje pravilnike.

— o —

Samoupravni sporazum o skupnih osnovah za delitev dohodka, in sredstev za OD in skupno porabo. — Ekonomski organizacijski oddelek SOZD bo pripravil osnutek, sprejem na referendumu bo do decembra 1980.

— o —

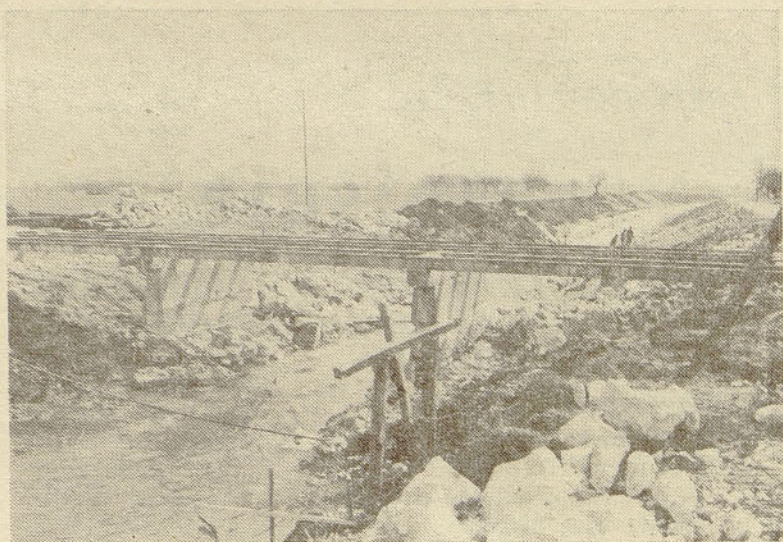
Pravilniki o delitvi dohodka, čistega dohodka in sredstev za OD in skupne porabe. — Osnutek pravilnika bo pripravil ekonomsko organizacijski oddelek SOZD, sprejem na referendumu bo do decembra 1980.

Pravni oddelek

Šport

Športno rekreacijsko društvo Hmežad je imelo v dvorani Hmežada v Žalcu letni občni zbor. Vse o poteku zbora prihodnjič.

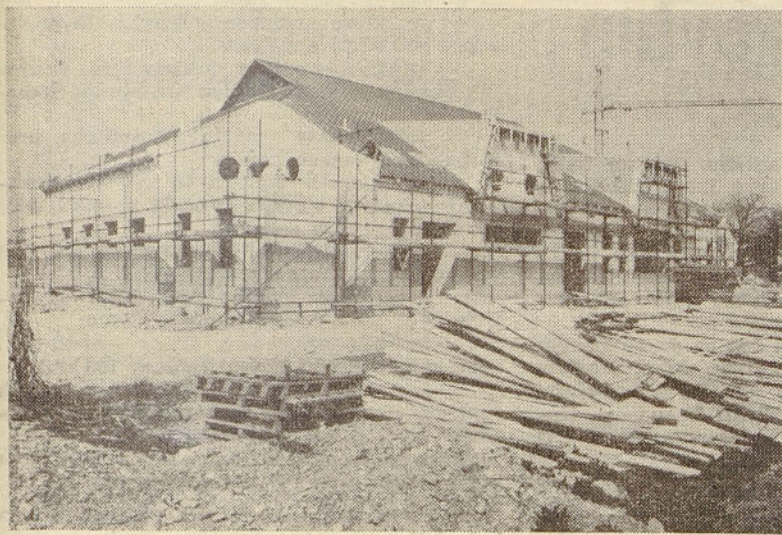
Vy

Regulacija Bolske na Gomilskem in priprava za gradnjo novega mostu

Novo v naši zakonodaji Od 15. 2. 1980 do 15. 5. 1980

1. Zakon o hranilno kreditnih službah in blagajnah vzajemne pomoči
Ur. list SRS 4/80.
2. Odlok o nadomestilu v proizvodnji mleka za čas od 1. 1. do 31. 12. 1980
Ur. list 4/80.
3. Odlok o premiji za kravje mleko za čas od 1. 1. 1980
Ur. list SRS 4/80.
4. Odredba o ukrepih za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje stekline (Zalec)
Ur. list SRS 4/80.
5. Zakon o razlastitvi in o prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastnini
Ur. list SRS 5/80.
6. Zakon o osnovni šoli
Ur. list SRS 5/80.
7. Zakon o vzgoji in varstvu predšolskih otrok
Ur. list SRS 5/80.
8. Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o prispevku za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v letu 1980, ki ga plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma
Ur. list SRS 5/80.
9. Odredba o povprečnem mesečnem čistem osebnem dohodku v SR Sloveniji v letu 1979
Ur. list SRS 5/80.
10. Poročilo o višini in letni stopnji rasti poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega delavca v SR Sloveniji v letu 1979
Ur. list SRS 5/80.
11. Sklep o valorizaciji prispevkov uporabnikov k stroškom za zdravstveno varstvo (participacija) (Celje)
Ur. list SRS 5/80.
12. Sklep o razgrnitvi urbanistične dokumentacije na javni vpogled (Zalec)
Ur. list SRS 5/80.
13. Popravek navodila o uveljavljanju kompenzacije za meso in o cenah, pri katerih se uveljavlja kompenzacija
Ur. list SRS 5/80.
14. Odlok o družbenih svetih (Zalec)
Ur. list SRS 6/80.
15. Odlok o določitvi prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju otroškega varstva, izobraževanja, kulture, telesne kulture, socialnega skrbstva, zdravstvenega varstva in zaposlovanja (Zalec)
Ur. list SRS 6/80.
16. Odlok o dopolnitvi zazidalnega načrta stanovanjske soseske IV b Polzela (Zalec)
Ur. list SRS 6/80.
17. Odlok o spremembi in dopolnitvi zazidalnega načrta vikend naselja v Malih Braslovčah (Zalec)
Ur. list SRS 6/80.
18. Odlok o dopolnitvi odloka o ustanovitvi zavoda za načrtovanje Zalec
Ur. list SRS 6/80.
19. Sklep o uskladitvi preživetnih s povečanimi življenjskimi stroški
Ur. list SRS 6/80.
20. Uredba o prisilni izterjavi nekaterih prispevkov po predpisih o izterjavi davkov občanov
Ur. list SRS 7/80.

Trenutek pri kulturnem domu na Gomilskem

21. Odlok o povečanju najmanjšega osebnega dohodka za leto 1980
Ur. list SRS 7/80.
22. Sklep o valorizaciji prispevkov uporabnikov k stroškom za zdravstveno varstvo (Celje)
Ur. list SRS 7/80.
23. Odlok o spremembah odloka o kompenzaciji za mleko
Ur. list SRS 8/80.
24. Odlok o prenehanju veljavnosti odloka o določitvi najvišjih ravni cen govejega, junečjega in svinjskega mesa
Ur. list SRS 8/80.
25. Odlok o določitvi najvišjih stanarin v občini Celje
Ur. list SRS 8/80.
26. Sklep o razgrnitvi urbanistične dokumentacije za Zalec, Gotovlje, Kasaze in Prebold na javni vpogled (Zalec)
Ur. list SRS 8/80.
27. Odredba o višini stroškov za tehnične preglede motornih in priklopnih vozil ter kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov
Ur. list SRS 9/80.
28. Odlok o zazidalnem načrtu za Zabukovico
Ur. list SRS 9/80.
29. Odlok o spremembah in dopolnitvah statuta občine Zalec
Ur. list SRS 9/80.
30. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o določitvi števila delegacij, ki jih oblikujejo krajevne skupnosti ter o številu delegatov, ki jih delegacije krajevnih skupnosti delegirajo v zbor krajevnih skupnosti skupščine občine Zalec
Ur. list SRS 9/80.
31. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi števila delegacij, ki jih oblikujejo delovni ljudje ter o številu delegatov, ki jih delegacije delovnih ljudi delegirajo v zbor združenega dela skupščine občine Zalec
Ur. list SRS 9/80.
32. Sklep o uskladitvi pokojnin
Ur. list SRS 10/80.
33. Sklep o mejnem znesku najnižjih pokojninskih prejemkov
Ur. list SRS 10/80.
34. Sklep o premoženjskih pogojih za priznanje varstvenega dodatka
Ur. list SRS 10/80.
35. Sklep o natančnejših pogojih, kdaj se šteje, da zavarovanec preživlja določene družinske člane
Ur. list SRS 10/80.
36. Odlok o določitvi kmetij, za katere velja posebna ureditev dedovanja po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij (Šmarje pri Jelšah)
Ur. list SRS 12/80.
37. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o standardizaciji
Ur. list SFRJ 11/80.
38. Zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za financiranje negospodarskih in neproizvodnih investicij v letu 1980
Ur. list SFRJ 11/80.
39. Odlok o uporabi deviz, ki jih občani in civilne pravne osebe imajo na deviznem računu ali kot devizno hranilno vlogo
Ur. list SFRJ 11/80.
40. Sporazum o spremembi zadržanih cen za mesne izdelke
Ur. list SFRJ 11/80.
41. Zakon o sredstvih za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje socialistične republike Črne gore v letu 1979
Ur. list SFRJ 15/80.
42. Popravek zakona o temeljnih lastninsko-pravnih razmerjih
Ur. list SFRJ 20/80.
43. Odlok o prepovedi prometa kurilnega olja za gospodinjstvo — kurilnega olja tipa EL in LS — v določenem obdobju leta 1980
Ur. list SFRJ 22/80.

-BŽ-

Licitacija

Nepremičnine v Podgradu — kozolec mali in v Preboldu — kozolec dvojni brez zemljišča. Izključna cena za kozolec v Podgradu znaša 4.000 din in za kozolec v Preboldu 10.000 din.

Javna licitacija bo v sredo, dne 2. 7. 1980 ob 9. uri v sejni sobi uprave Hmezada v Žalcu, Ul. žalskega tabora 1, I. nadstropje.

Dražitelji so dolžni pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 10 odstotkov od izključne cene. Po opravljeni dražbi bo s kupcem v 15 dneh sklenjena kupna pogodba, brez zemljiškoknjižne izvedbe. Kupec je dolžan celotno kupnino poravnati prodajalcu takoj ob podpisu pogodbe.

V kolikor kupec v navedenem roku celotne kupnine ne plača, bomo razpisali ponovno licitacijo in mora prvi dražitelj plačati stroške ponovnega razpisa in nadomestiti morebitno razliko pri ponovno doseženi kupnini.

Vse ostale informacije lahko zainteresirani dobijo v zemljiškem oddelku Hmezada v Žalcu, II. nadstropje, Hmeljarska ul. 3.

Na kmetijskih šolah bo letos 2000 slušateljev

Eden izmed vzrokov, da slovenski kmetje ne pridelajo več hrane za trg, je pomanjkljivo strokovno znanje. Na malih kmetijah, razdrobljenih na deset ali še več malih parcel, sicer ne morejo tekmovati v hektarskih pridelkih z družbenimi posestvi. Ni pa moč opravičevati le z razdrobljenostjo, če so hektarski pridelki mnogih kmetov dvakrat ali trikrat nižji od tistih, ki jih že vrsto let dosegaajo na družbenih posestvih.

Ni dvoma, da je kmetom potrebno strokovno znanje iz kmetijstva enako kot delavcem iz njihovih strok. O tem je bilo v preteklih letih precej razprav. Nekateri so celo predlagali, da bi dedič kmetije moral dokazati določeno strokovno znanje — kot v nekaterih razvitih državah že imajo — preden bi jo prevzel. Ni pa bilo dovolj kmetijskih šol, da bi tako strokovno izobrazbo lahko omogočile v kratkem času slehernemu prevzemniku kmetije.

Zdaj je v kmetijskih šolah več prostora za učence kot med kmečkimi dekleti in fanti znanja za strokovno izobrazbo. Letošnjo jesen bo v srednjih in poklicnih kmetijskih šolah v Sloveniji prostih učnih mest za vpis 1587 novincev, fantov in deklet, zraven pa še lahko sprejmejo 385 odraslih, skupno torej skoraj 2000.

Kako napolniti vse učilnice?

Lanske zmogljivosti nekaterih šol so bile namreč zasedene le do dve tretjini ali še manj, kot da kmečki ljudje še ne znajo ceniti strokovnega znanja pri svojem delu.

Med kmeti je slišati očitke na račun premalega števila kmetij-

skih pospeševalcev. Pri kmetijskih zadrugah jih je res premalo. Njihovo delo pa je še napornejše in manj opazno pri skupni rasti kmetijske proizvodnje zato, ker pri mnogih kmetih, ki jim žele pomagati, morajo začeti z abecedo sodobnejšega kmetijstva. To jim vzame veliko časa, zato do mnogih kmetov sploh ne pridejo. Pomagajo zlasti naprednejšim kmetom, ki sami iščejo njihovo pomoč, in še te ne dovolj, če nimajo že nekaj osnovnega strokovnega znanja.

Zaostalo zasebno kmetijstvo ni moč pospeševati le z denarjem, naložbami v proizvodnjo brez širšega strokovnega znanja. Kazno je, da kmetje, ki že več vedo in gospodarijo bolje od zaostalih sosedov, še iščejo možnosti za povečevanje pridelkov in svojih dohodkov. Kmetje brez strokovnega znanja in izkušenj pa običajno živijo v prepričanju, da ni moč nič izboljšati.

Kmečka mladina je bolj dovzetna za učenje in razvoj kot odrasli — treba pa jo je usmerjati, jo opozarjati na možnosti, ki jih nepoučeni kmetje ne opazijo ali ne znajo izkoristiti.

Velik uspeh bo, če se bodo mladi vpisali v kmetijske šole. Seveda ne zato, da bi se potem vrnili na dva ali trihektarsko posestvo in redili tri ali štiri goveda. Usmerjati jih je treba na tako proizvodnjo, da bodo ob strojnem delu polno zaposleni in seveda imeli tudi ustrezno visoke dohodke. Na take kmetovalce čaka neobdelana ali sedanja slabo obdelana zemlja, ki je bo po smrti sedanjih ostarelih kmetov brez naslednikov še več.

J. P.

HMEZAD - notranja trgovina

NASTANEK, NALOGE IN RAZVOJ

Predhodnice organizacijske tvorbe Hme-zad Notranja trgovina smo obdelali v jubil-jeni številki Hmeljarja ob 15-letnici usta-novitve Hmezada. V tem sestavku naj podam razvoj Notranje trgovine v grobih obrisih od ustanovitve, ki je bila 19. 2. 1975, do for-miranja novih TOZD in delovne organizacije Hmezad Notranja trgovina 1. januarja 1979. Pozornost bom posvetil obstoječim nalogam in razvoju delovne organizacije in posamez-nih TOZD.

Prehojena pot TOZD Notranja trgovina

Ob ustanovitvi TOZD je združevalo delo 58 delavcev, ki so ustvarili 132 milijonov ce-lotnega prihodka. Pogoji dela so bili slabi, skromna je bila tudi opremljenost (nepri-merno skladišče, brez skladiščne tehnike) in majhen delež lastnih poslovnih sredstev. Enotnost in ambicioznost kolektiva ter pomoč Hmezada, posebno z obratnimi sredstvi, so omogočili hitro rast in razširitev poslovanja na celotno jugoslovansko tržišče. Kolektiv je za prvi srednjeročni program od 1976 do 1980 sprejel nalogo, da v srednjeročnem planskem obdobju izboljša pogoje dela in opremljenost, za kar bo potrebno vložiti več kot 40 mili-jonov investicijskih sredstev. Predvideno je bilo, da bo porasel celotni prihodek nad 600 milijonov in število zaposlenih na 100 ljudi. Kolektiv mora ohraniti primerno mesto na tržišču pri oskrbovanju kmetijstva in v struk-turi prodaje povečati delež prodaje na malo.

Ko danes primerjamo realizacijo srednje-ročnega programa, ki se še ne izteka, ugo-tavljamo, da smo skoraj v celoti uresničili predvidevanja, nekatere postavke pa tudi podvojili. Zaostajamo le pri izgradnji in-vesticijskih objektov izven Žalca, ki jih bomo morali vključiti v novo srednjeročno obdobje.

V Žalcu smo zgradili sodobno kmetijsko tehnično blagovnico, ki je postala vzor za nadaljnji razvoj kmetijskih blagovnic v Ju-goslaviji in je osnova konceptu razvoja ma-loprodaje te vrste. Z izgradnjo blagovnice si je Notranja trgovina ustvarila pogoje za delo in za nadaljnji razvoj pri oskrbovanju kme-tijstva, industrije, obrti in individualnega prebivalstva.

Konec leta 1978, pred oblikovanjem v DO je imela TOZD Notranja trgovina poleg osrednje blagovnice v Žalcu, kjer so poslovni prostori TOZD Maloprodaje, TOZD Velepro-daje in DSSS, še skladišče za mehanizacijo v Žalcu, skladišče Veleprodaje v Vrbju in skladišče z delavnico in poslovnimi prostori za TOZD Transport Vrbje. Nadalje ima svoje

poslovne prostore v Zagrebu, Novem Sadu in Skopju za predstavništva. Enaintridesetega decembra 1978 je bilo zaposlenih že 179 de-lavcev, ki so ustvarili 755 milijonov celotne-ga prihodka. Konec leta 1979 je bilo v ce-lotni DO več kot 240 delavcev in smo usta-vrili nad 100 starih milijonov celotnega pri-hodka.

TOZD Notranja trgovina se je ob novem letu 1979 reorganizirala, tako da so nastale tri nove TOZD in to TOZD Veleprodaja, TOZD Maloprodaja in TOZD Transport. No-vo nastale TOZD so ustanovile novo DO Hmezad Notranja trgovina.

Naloge DO Hmezad Notranja trgovina

DO Hmezad Notranja trgovina je pretežno usmerjena in usposobljena organizacija za oskrbovanje kmetijstva, tako družbenega, kot individualnega sektorja z vsemi repro-in-vesticijskimi materiali in opremo ter za prev-zem in odkup kmetijskih pridelkov in gozd-nih sadežev.

TOZD Veleprodaja

Oskrbuje kmetijstvo z vsemi reprodukcij-skimi sredstvi, opremo in embalažo, ki jo dejavnost primarnega kmetijstva potrebuje za nemoteno proizvodnjo.

Prevzema kmetijske pridelke in sadje, ra-zen hmelja pri kmetijskih organizacijah in v tej zvezi nosi odgovornost za prodajo.

Prevzema kmetijske stroje, opremo in oro-dja pri kmetijski strojni industriji in te stroje prodaja.

Organizira prosti odkup, opravlja dode-lavo in predelavo gozdnih sadežev in zdra-vilnih zelišč.

Oskrbuje potrošna središča in predeloval-no industrijo s kmetijskimi pridelki in sad-jem, mešalnice in kmetijske trgovine pa z ži-taricami.

Oskrbuje s tehničnim blagom tehnične trgovine, proizvodnjo in zasebne obrtnike.

V SOZD Hmezad bi bila DO Notranja trgovina TOZD Veleprodaja nosilec progra-ma:

— nabave reprodukcijskih materialov za potrebe proizvodnje kmetijskih OZD in OZD predelave (tistih proizvodov, ki so predmet poslovanja Veleprodaje;

— preskrbe s stroji in strojno opremo, rezervnimi deli in gumami;

— nabave in preskrbe z gradbenimi ma-teriali, barvami, embalažo, sredstvi za osebno varstvo in opremo pri delu;

— oskrbovanja z žitaricami;
— prevzema in prodaje kmetijskih proiz-vodov vključno s sadjem;
— prodaje serijske proizvodnje strojev DO Strojna in Kmetijskega kombinata Šmar-je;

— oskrbovanje trgovin »Kmetijska pre-skrba« in Tovarne krmil;

— organizacije odkupa in prodaje proiz-vodov prostega odkupa gozdnih sadežev, pol-žev in zdravilnih zelišč;

— organizacije predstavništev za notranji promet in njihovega poslovanja;

— prodaje in nabave proizvodov za po-trebe DO, kjer deluje predstavništvo;

— prodaje proizvodov izven ambulantno dostavnih področij (izven radiusa 100 km);

— organizacije skupnih skladišč, oskrbnih centrov, trgovin, kjer je napredaj širši asor-timan za več DO v sestavu SOZD.

Tako bi trgovinska dejavnost v SOZD na veliko tekla prek DO kot nosilca za:

1. živino, meso prek DO Celjska mesna industrija,

2. mleko prek DO Celjske mlekarne,

3. hmelja prek DO Eksport-import,

4. Vsa ostala oskrba in prodaja kmetijskih pridelkov prek DO Notranja trgovina.

TOZD Maloprodaja

Osrednje mesto maloprodaje je kmetijsko tehnična blagovnica Hmezad v Žalcu. Tu že-limo še poglobiti ponudbo in tako s kvaliteto doseči večji promet.

Sprejeli smo nalogo razvijati maloprodajo tehničnega blaga v Žalcu in na področjih, kjer ni ustreznih trgovin. Še posebej želimo dejavnost maloprodaje razvijati v krajih, kjer delujejo predstavništva ali komercialne izpo-stave (Novi Sad, Prijedor, Sanski most, Po-dravina). Z maloprodajo tehničnega blaga pospešujemo predvsem prodajo tistega pro-grama, ki ga ima Veleprodaja. Tako gre de-javnost Maloprodaje z roko v roki pri raz-voju Veleprodaje in obratno. (Zaloge, asor-timan.)

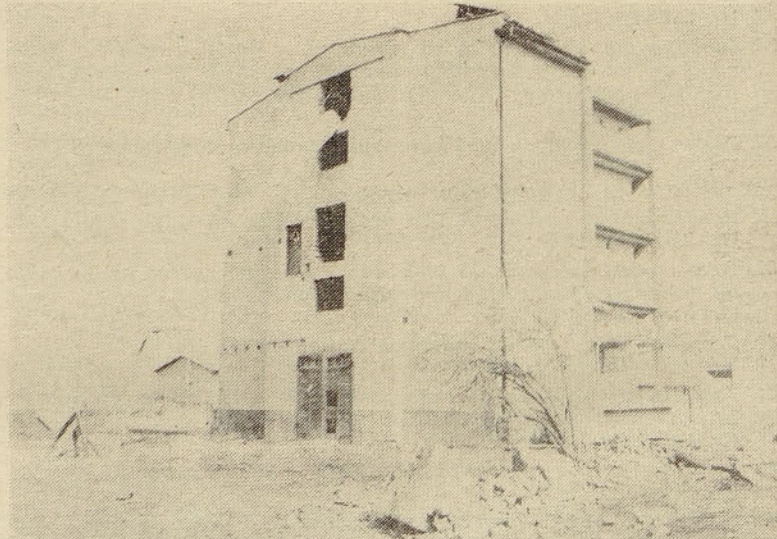
V potrošniških centrih želimo odpirati oskrbne centre in diskont trgovine ter pro-dajalne na tržnicah s prehrambnim blagom (tržnica Žalec, Celje, Zagreb, Split, oskrbni centri Zagreb, Split, Kvarner). Razvoj malo-prodaje bo torej usmerjen v tehnično pro-dajo blaga in prodajo prehrambnih izdel-kov.

TOZD Transport

Ta temeljna organizacija se bo razvijala kot posebna dejavnost. Transport bo imel nalogo prevažati blago za potrebe Velepro-daje, Maloprodaje in delovnih organizacij v sestavu SOZD, ki ne potrebujejo specializi-ranih vozil, le delno pa za zunanje uporab-nike. Število vozil bo od sedanjih 26 v novem srednjeročnem obdobju večje za približno 10 vozil. Transport bo tako z dejavnostjo pove-

V vsakem času je blagovnica v Žalcu dobro obiskana.

Hmeljska sušilnica na Lavi se poslavlja.

zan z ostalima dvema TOZD. Postati mora organizator prevoza blaga za DO Notranja trgovina in za ostale DO.

RAZVOJ

DO Notranja trgovina se v svoji poslovni politiki hitro vključuje v družbeno dogovarjanje. V zadnjem obdobju je veliko poudarka na kvalitetnem premiku, saj je NT od svoje ekstenzivne rasti prešla na usposabljanje svoje organizacije in dela, se že tudi močno okrepila in pridobila zaupanje. Močno se je že tudi kadrovska ojačala. Pri tem pa vodi politiko specializacije po DE.

DO Notranja trgovina je danes usposobljena prevzeti odgovornost in rizike za dogovorjeno oskrbo oziroma prodajo. S tem, ko je DO Notranja trgovina razvila svojo dejavnost na širše področje, je to še večje zagotovilo za nemoteno oskrbo in gotov plasma blaga za potrebe organizacij znotraj SOZD.

DO Notranja trgovina ima več kot 30 samoupravnih sporazumov o skupnih prihodkovnih odnosih. Tako nastopa kot enakopravni člen skupni kalkulaciji s svojim deležem udeležbe, poleg tega pa že tudi v dohodkovnih odnosih s skupnim vlaganjem (Creina, SIP, Cementarna). Plansko se veže v celoto z industrijo repromaterialov in opreme na eni strani, na drugi pa s končnimi proizvajalci in potrošniki (zadruga, kombinati in predelovalno industrijo). Za novo srednjeročno obdobje od 1981—1985 moramo opraviti nove kvalitetne premike. Nemoteno mora potekati oskrba in prodaja kmetijskih pridelkov DO v okviru SOZD Hmezd, dosežen pa mora biti tudi primeren delež pri oskrbovanju kmetijstva izven SOZD.

DO se mora hitreje vključiti in zavestno sprejeti nove kvalitete v planiranju, ki teme-

ljiijo na samoupravnih odnosih, katerih osnovni nosilci so delavci v TOZD. DO naj bo odprta OZD in privlačna za možne nove integracijske procese. V delo je potrebno vnašati svežino, ki se naj odraža v dobrih odnosih in strokovni ponudbi pri prodaji. DO mora postati ena vodečih OZD v slovenskem in jugoslovanskem prostoru, ki bo specializirana za oskrbovanje individualnega kmetijstva. Za določene vrste kmetijskih pridelkov in gozdnih sadežev mora razviti sama ali v sodelovanju z drugimi OZD predelavo. Nujno je čimprej zgraditi centralno skladišče za zbiranje, sortiranje in pakiranje blaga. V večjih potrošnih centrih, ki so oddaljeni več kot 100 km od Žalca, moramo organizirati oskrbovalna skladišča, ki bodo imela tudi diskont prodajo. Na kmetijskih področjih, predvsem tam, kjer so že organizirana predstavništva, bomo širili večnamenska skladišča. Ta morajo vključevati tudi razstavne prostore za kmetijske stroje, prodajne, poslovne prostore in prostor za počitek šoferjev. Za celjsko regijo bomo posebej razvijali prodajo gradbenega materiala, barv, lakov, oskrbovanje strojne industrije in oskrbovanje malega gospodarstva ter razvoj obrtne kooperacije.

DO bo tesno sodelovala s strokovnimi službami SOZD in z drugimi strokovnimi institucijami ter tako izkoristila znanstvene dosežke in jih uporabljala pri svojem delu, posredovala kmetijskim organizacijam in na ta način poglabila ponudbo.

Pomembno vprašanje je ustvarjanje primernega dohodka, ki ne sme zaostajati za drugimi sorodnimi organizacijami in mora zagotavljati primerne osebne dohodeke in oblikovanje zadostnega dela poslovnega sklada, da bo ta omogočal normalno vlaganje v razširitev poslovanja (za obratna in osnovna sredstva).

Pri tem imajo pomembno vlogo kadri. Temu morata ustrezati kadrovska in štipendijska politika DO Notranja trgovina.

Za uresničevanje vseh teh nalog bo potrebna tudi investicijska izgradnja. Tržišče investicij v novem srednjeročnem obdobju bo izgradnja skladiščno prodajnega centra v Žalcu (ob sedanji blagovnici), skladiščno prodajnih objektov, kjer delujejo predstavništva in objekti predelave gozdnih sadežev in zdravilnih zelišč.

Osrednje vprašanje je razvoj in poglabljanje dela organizacije DO, vpeljava marketing koncepta. Večjo pozornost bo zato potrebno posvetiti srednjeročnemu planiranju, ki mora dobiti prednost pred letnimi načrti. V poslovanju moramo izkazati notranje rezerve, predvsem tiste, ki vodijo k večji produktivnosti in boljši postrežbi kupcev. Posebno skrb bomo posvetili kadrovski politiki in politiki štipendiranja, prizadevali si bomo, da bo v organizacijo prišlo čim več strokovnjakov z višjo in visoko šolsko izobrazbo, ki bodo v delo vnašali čim več znanja. Posebna pozornost bo veljala informacijskemu sistemu, od katerega je v veliki meri odvisno aktivno delovanje organov upravljanja, delo družbenopolitičnih organizacij in končno tudi delo poslovnih organov. Da bodo informacije čim bolj aktualne, je odvisno od podatkov, ki jih posredujejo odgovorne službe. Čim več podatkov mora v obdelavo v AOP. Službe jih bodo analitsko obdelale in jih hitreje posredovale v obliki predlogov. Pozornost velja še organizaciji poslovanja, delitvi dohodka in osebnega dohodka po ustvarjenem uspehu. To bo pogoj za nadaljnji uspešen razvoj samoupravljanja in medsebojnih odnosov in za nadaljnjo rast DO.

Direktor
Ivan Debelak

Hmeljarska proizvodnja v KZ »Savinjska dolina«

HMELJARSKI ODBOR KZ SAVINJSKA DOLINA JE OBRAVNAVAL REALIZACIJO HMELJARSKE PROIZVODNJE V LETU 1979, PROIZVODNI PLAN HMELJARSKE PROIZVODNJE IN PREDLAGAL DS KZ SAVINJSKA DOLINA ŽALEC OSNOVE POGODBENE SODELOVANJA V HMELJARSKI PROIZVODNJI ZA LETO 1980.

V letu 1979 je Hmezd Žalec, KZ Savinjska dolina pridelovala hmelj na 645,08 ha hmeljišč, od tega 44,33 ha 1. letnih nasadov. Planiran pridelek 897.500 kg hmelja brez toče je bil dosežen 96-odstotno. Toča je uničila 125.511 kg hmelja, tako je bil pridelek hmelja s točo dosežen v primerjavi s planom 110-odstotno. Dosežen ha odnos na starih nasadih je bil 1.442 kg brez toče, s točo pa 1.649 kg na ha.

Doseženi so pozitivni premiki v hmeljarski proizvodnji, ki so brez dvoma rezultat dobrega sodelovanja med kmeti proizvajalci z organizacijo oz. zadrugo in njenimi TZO, v kateri sodelujejo v proizvodnji hmelja, strokovnim in pospeševalnim delom. Sodobno tehnologijo hmelja, brez katere si v danih pogojih in pri razpoložljivi delovni sili hmeljarsko proizvodnjo ne moremo zamisliti, je v zadržnem sektorju v celoti osvojena. Ob vseh teh dosežkih pa v celoti v proizvodnji hmelja ne moremo biti zadovoljni. Srednjeročni program razvoja kmetijstva nas zavezuje, da do leta 1985 povečamo površine hmelja od sedanjih 645,08 ha

v letu 1979 na 837,50 ha v letu 1985. To je za 191,42 ha. S pravilnimi in odgovornimi strokovnimi pristopi v hmeljarski proizvodnji načrtujemo 1.700 kg pridelka na ha na starih nasadih.

Da bomo te cilje dosegli, moramo posvetiti rodnosti hmeljišč, to je pravilnemu kolobarjenju zemlje, premeni hmeljišč in obnovi vso skrb. Pridelek je odvisen od časa sajenja in sadilnega materiala. Zato naj velja pravilo: čim prej, tem bolje in najboljše je sadiko izkopati iz zemlje in tako posaditi.

Sadiko naj bi takoj po rezi posadili. Uskladičenje sadik pomeni izgubo rezervni snovi za dihanje in zavlčevanje časa sajenja. Tudi pri nas že imamo polavtomatski sadilnik hmelja (v Hmeljarju ga je opisal ing. Rudi Janežič). V kooperacijski proizvodnji načrtujemo letno obnovo 80 ha hmeljišč. Pri pridelku 1.000 kilogramov hmelja iz nasada hmeljišč, ki smo ga posadili z ukoreninjenici, pomeni to 80.000 kg hmelja več.

Hmeljarski odbor je obravnaval tudi tekmovanje hmeljarjev za velike pridelke in meni, da je

s tekmovanjem treba nadaljevati, saj so takšna tekmovanja spodbudila za doseganje večjih ha donosov. Osnove za doseganje večjih ha donosov je priznan sadilni material. Zato se bomo v procesu priznavanja matičnih nasadov in pridelovanju sadik še nadalje vestno vključevali. Vse TZO naj v mesecu maju prijavijo nove nasade za selekcijo matičnih nasadov. Osnova za prijavo matičnih nasadov je potreba po sadilnem materialu za obdobje 10 let po posameznih TZO. Osnove za izračun potreb po sadilnem materialu naj temeljijo na pridobitvi 1,5 do dveh sadik iz pozitivnega sadilnega mesta. V ta proces se bodo morali vključiti vsi proizvajalci, ki obnavljajo hmeljišča in proizvajajo ukoreninjenice.

V KZ Savinjska dolina Žalec so pri Republiškem sekretariatu za kmetijstvo registrirani pridelovalci:

— TZO Braslovče — Rudi Trobiš
— TZO Petrovče — Zalokar Vinko
— TZO Prebold — Stepišnik Ivan
— TZO Šempeter — Škorjanc Viki
— TZO Trnava — Leskošek Slavko
— TZO Gotovlje — Sredenšek Janko
— TZO Vransko — Cizej Iva
— TZO Tabor — Toman Konrad

— TZO Polzela — Poteko Ivan
NALOGE PRIDELOVALCEV:

— prijavi hmeljišča strokovni kontroli in zdravstveni kontroli,
— skrbi za primerno agrotehniko in zaščito,
— za negativno selekcijo, vzdržuje kondicijo hmelja,
— plombira sadike,
— deklarira sadike — deklaracijo priloži fakturi,

— vodi evidenco o nakupu in prodaji sadik in ukoreninjenec.
SELEKIONISTI V KZ SAVINJSKA DOLINA:

— za TZO Braslovče — ing. Trobiš Rudi
— za TZO Polzela — ing. Trobiš Rudi
— TZO Prebold — ing. Trobiš Rudi
— za TZO Petrovče — ing. Kralj Vlado
— za TZO Gotovlje — ing. Kralj Vlado
— za TZO Vransko — ing. Cizej Iva
— za TZO Tabor — ing. Cizej Iva
— za TZO Trnava — ing. Cizej Iva

NALOGE SELEKIONISTOV:
— prijavi hmeljišča na IHP
— skrbi za primerno agrotehniko

— skrbi za primerno zaščito
— vodi negativno selekcijo
— vodi matične knjige
— potrjuje hmeljišča in vpisuje v register.

(Nadaljevanje na 14. strani)

(Nadaljevanje s 13. strani)

Strokovni kontrolor v KZ Savinjska dolina Žalec je ing. Vlado Kralj.

NALOGE STROKOVNE KONTROLE:

HMELJARSKI ODBOR JE DELAVSKEMU SVETU SAVINJSKA DOLINA ŽALEC PREDLAGAL ELEMENTE HMELJARSKÉ PROIZVODNJE ZA LETO 1980:

VLAGANJE TZO:

Umetna gnojila. Za 1 kg pridelanega in oddanega suhega hmelja v vrednosti 4,00 din po cenah veljavnih ob sklepanju pogodb. Če hmeljar umetnih gnojil ni izkoristil, mu plača TZO razliko pri obračunu hmelja. Preveč vzetih umetnih gnojil plača proizvajalec pri obračunu hmelja, mleka ali živine.

Vrvica za vodila v vrednosti 3,00 din za kg oddanega suhega hmelja. Če hmeljar vrvico v celoti ne porabi, mu jo plača TZO pri obračunu hmelja. Proizvajalec se obvezuje preveč porabljene vrvice poravnati pri obračunu hmelja po 8-odstotni obrestni meri.

Opravititi mora zaščito hmelja na vseh hmeljiščih, ki so spsobna za strojno obdelavo po ceni:

— 7.500 din na ha pri sorti golding

— 7.650 din na ha pri sorti aurora in apolon

— 10.850 din na ha pri sorti atlas.

Zaščito plača kooperant pri obračunu hmelja.

— Prevzeti proizvajalec hmelja na svoji sušilnici proti plačilu, ga posušiti, skladiščiti, navlaževati in pobasati za 10 din za kg suhega hmelja. V kolikor se cena goriva poveča več kot za 5 %, se cena sušenja ustrezno poveča s porastom cene goriva (normativ 0,61 nafte za 1 kg posušenega hmelja — 1 liter goriva je 7,50 din).

Na hmeljarjev račun zavarovati ves hmelj s pooblastilom proti toči in viharju za enotno premijo 9,776 odstotka od zavarovalne vsote. Višino zneska, za katero zavaruje kg hmelja proti toči in viharju, določi proizvajalec sam v mejah 30 do 60 din. Proizvajalec-kooperant ima zavarovano vlaganje v vrednosti 7 din na kg.

Da bo na proizvajalčevu zahtevu izplačala na vse pogodbene količine 2 akontaciji. Prvo 3 din po kg v mesecu maju in drugo za obiranje hmelja v znesku 7 din na kg. Obe akontaciji sta brezobrestni.

Prevzeti ves pridelek hmelja, ki ga bo pridelal, po:

	golding	aurora-apolon	atlas
I. vrsta	88,15 din	78,15 din	78,15 din
II. vrsta	85,15 din	75,15 din	75,15 din
III. vrsta	75,70 din	65,80 din	65,80 din
IV. vrsta	59,70 din	45,00 din	45,00 din

PROIZVAJALEC - ZADRUŽNIK SE OBVEZUJE:

Oddal bo vse pridelane količine hmelja KZ Savinjska dolina oziroma TZO, ki je z njo sklenil pogodbo do 15. 11. 1980. Gnojila bo uporabljal po navodilih strokovne službe.

Sodeloval bo pri zaščiti hmelja kot skrben gospodar, pravočasno obveščal TZO o napadih škodljivcev hmelja in sodeloval pri škropljenju, ki ga izvaja TZO.

Priskrbel in dal bo na hmeljišča potrebne količine hleyskega groja. Vsako leto najmanj 300 q na ha hmeljišča.

Vsa dela na hmeljiščih bo o-

pravil pravočasno in strokovno tako, kot ravna skrben gospodar.

POGODBENA PRIDELOVALCA UGOTAVLJATA SKUPNO:

— da predstavlja skupna povprečna prodajna cena hmelja 110 din za 1 kg oddanega suhega hmelja,

— da sta oba proizvajalca solastnika pridelanega hmelja v razmerju 75:25 v korist koooperanta. V tem razmerju si delita višjo ali nižjo prodajno ceno.

Elemente hmeljarske proizvodnje je potrdil delavski svet KZ »Savinjska dolina«.

Vsem pridelovalcem hmelja želimo, da bi uspešno opravili zastavljene naloge.

KONFERENCA OO ZSMS SOZD HMEZAD

RAZPISUJE

Nagradno tekmovanje

NAJBOLJŠI MLADI INOVATOR

Sodelujejo lahko vsi mladi, ki so napravili kakšno izboljšavo na svojem delovnem mestu.

Tekmovanje bo ocenjevala komisija, ki jo bo imenovala konferenca OO ZSMS.

Za to so pripravljene tri nagrade:

1. nagrada 5.000 din
2. nagrada 3.000 din
3. nagrada 1.000 din

Razglasitev rezultatov bo v mesecu februarju 1981.

Mladi, izkažite se!

KONFERENCA OO ZSMS

Moj cilj je postati dobra gospodinja

Ze kot malemu otroku se mi je porodila misel, da bi postala gospodinja. Ko sem tako opazovala svojo mamo pri delu v kmečkem gospodinjstvu, se mi je vedno bolj vzbujala želja po kmečkem delu. Skrbno sem opazovala ljudi, kmete delavce. Začela sem premišljovati. Videla sem, da je to delo zelo potrebno. Doraščala sem, v meni pa je vse do danes ostala želja ostati na kmetiji in nadaljevati delo staršev. Otroštvo mi je hitro teklo, ko sem pomagala pri delu, zato so mi v spominu na zgodnja otroška leta ostali samo lepi in veseli trenutki, ki pa sem jih takrat preživljala v ljubezni in razumevanju staršev.

Potem sem se vpisala v šolo. Zame je bilo vse pušeno in prazno, kajti zapustila sem igrače in se preselila v družbo knjig in zvezkov. Privadila sem se življenja v šolskih klopih in dnevi so mi minili, kot bi trenili. Po pouku sem pomagala zunaj, na polju, travniku, rada pa sem pomagala tudi v gospodinstvu. Mama me je privajala na delo že zgodaj. Dala mi je veselje do kmetije, za kar sem ji še danes iz srca hvaležna. Hodila sem še v osnovno šolo, ko mi je večkrat pripovedovala dogodke iz njenega življenja na kmetiji. Govorila mi je s toplimi besedami, ki so prav nežno zvenele: »Veš, draga hčerka, pot te bo zanesla na marsikatero tudi krivo pot. Ko gledam tvoje zanimanje do kmetije, se mi vzbudi marsikatera misel. Mogoče boš mislila, da je v mestu boljše. Ne, tam ni travnikov, posutih z dišečimi rožami, ne žitnih polj, ampak se v neskončnost vlečejo sivi asfaltni pasovi, od koder vise visoke betonske stavlbe. Zato ostani na kmetiji.«

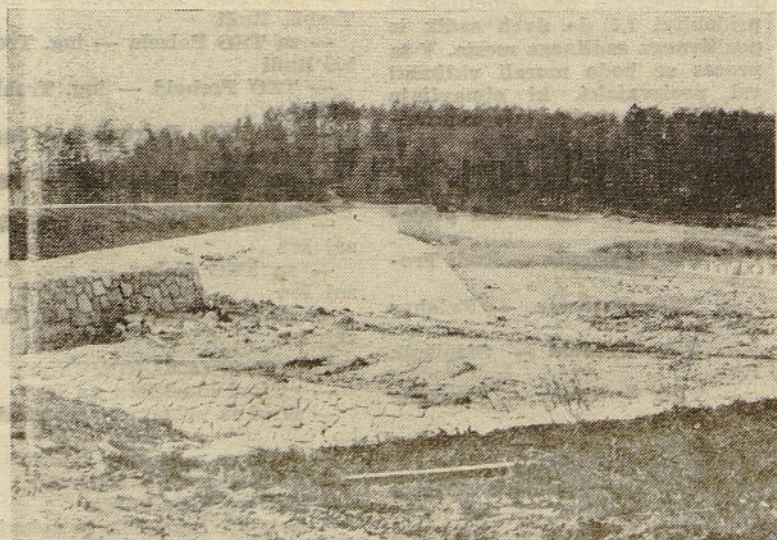
Te besede so mi ostale v spominu. Sprejela sem jih, kot nekakšen dar. Ostale so v meni, kajti povsod jih nosim s seboj. V osamljenosti premišlujem. Vprašam se, ali sem to sploh jaz. Gledam ljudi naše vasi. Vse zapušča kmetije, hiti v službe, mesta in okoliške kraje. Vprašujem se, ali so ti ljudje brezsrčni, saj ne vidijo zemlje, ki rabi pomoč, in je želja obdelovanja.

Slišala sem klic zemlje, čeprav se ne da slišati in prijeti. Občutila sem ga, saj me je klical v notranjosti. Sedaj ga čutim na dnu srca. Vedno bolj mi kipi. Da, ostala bom na kmetiji, ki je željna našega truda.

Čas je potekal in iztekali so se tudi zadnji trenutki v osnovni šoli. Že zgodaj sem začela misliti na kmetijo, vendar sem mislila, da me bo nekoč želja pošla. Ne, v meni je ostala trdna volja še danes, čeprav lahko izberem drugačni položaj v svetu. Ko bi imeli ljudje vsaj srce in razum do kmečkega dela. Ne, nihče se ne zani-ma. Nasprotno, če kaj potrebuje, vse obrača na lepo. To ni prav. Človek mora biti v neposrednem stiku z naravo.

Nato sem se znašla na križpotju, vendar sem znala premagati vse vplive okolja. Vsi so se odločali za srednje šole. Tudi jaz sem si zaželela, da bi odšla v srednjo šolo, vendar nisem imela pogojev. Starši so bili bolni in za delo nezmožni. Zato sem se odločila za poklicno šolo v Sentjurju. Zopet sem se morala privaditi na novo okolje, sošolke, obenem pa tudi na tovariše in tovarišice, ki nas na tej šoli poučujejo. Komaj sem se privadila na življenje v domu. Tu smo pod vodstvom tovarišice vzgojiteljice združevali red, disciplino in čistočo v domu, obenem pa smo se privajali tudi na dobro gospodinjstvo. Razdelili smo se v skupine, v katerih smo opravljali praktični pouk. Dekleta smo se med seboj razumela, saj ni bilo med nami nikdar prepira.

Ko sem se na šolo privadila, sem začela prihajati sem z vedno večjim veseljem. Spoznala sem, da sem se tu naučila veliko pomemb-

Zovneški jez v pričakovanju velike vode

nih stvari, ki mi bodo služile v nadaljnjem življenju. Tu sem spoznala marsikaj, kar bi mogoče brez šolanja ne vedela, zato sem hvaležna vsem predavateljem. Gledam sošolke, ki menijo, da sploh ne bodo ostale na kmetiji, ki jim je vse od otroštva dalje nudila dobre pogoje za uspešno življenje. Nikakor jih ne morem razumeti. Vedno bolj mislim na kmečko delo. Hudo mi je v mestu, ko vidim ljudi, kako se mučijo vsak na svojem delovnem mestu. Zrak je slab, podnebje je vlažno in nasičeno z dimom, ki se noč in dan vali iz tovarniških dimnikov. Vse hiti v neznanost.

Včasih razmišljam o poklicu gospodinje na kmetiji, pa se mi zazdi, da je ta poklic nekam zelo izpostavljen, manjvreden, drugače pa zelo zanimiv.

Naš učni program na šoli je zelo pester. Vsak dan imamo v šoli tri ure praktičnega pouka, ostalo pa teoretičen pouk. Imeli smo mnogo učenja, ki smo ga lahko v splošnih predmetih navezali s prakso. Imeli smo tudi mnogo gospodinjkega praktičnega pouka, saj se mi zdi, da sem tu tudi zelo veliko pridobila. Naučila sem se mnogo kuhanja in načina pripravljanja hrane. Veseli me, da smo imeli na šoli tudi praktičen pouk šivanja, pletenja in kvačkanja, dalje pouk pranja, likanja in sušenja perila. Vedno sem si prizadevala, da bi v tej šoli kar največ pridobila na znanju, kar bi mi koristilo pri mojem nadaljnjem gospodinjstvu. Teorijo gospodinjstva nas je poučevala tovarišica Ida Bohorč. Tovarišica Štefka Jenšterle nam je skozi celo obdobje pouka pomagala. S skupnimi močmi smo šivale predpasnike, prte, plette zimske jopice, nogavice. Hvaležna sem ji, kajti posredovala mi je veliko pametnih navodil, ki jih bom lahko uporabljala v bodočnosti. Tovarišica Štefka Bračič pa nam je skozi vse leto dajala pametna navodila in nas učila gospodinjstva, kuhanja, pospravljanja in serviranja. Nikdar ne bom pozabila njenih be-

sed: »Dobra gospodinja naj ima čist in urejen dom. Hrana naj bo lepo in okusno pripravljena.« V mislih si včasih predstavljam ureditev kmečkega doma, ki je moj, obenem pa skušam primerjati tudi gospodinjjo, ki bi bila za tak dom primerna. Dobra in skrbna gospodinja mora imeti dom v redu in čistoči, obenem pa mora skrbeti tudi za estetsko ureditev izven doma, v okolici. Gospodinjje na kmetijah imajo danes zelo veliko dela in je malo časa za urejanje, zato morajo imeti družinski člani smisel za red in čistočo. Kmetija se lahko danes ukvarja tudi s kmečkim turizmom, ki pa je le stranski produkt kmetije. Gospodinja mora biti na taki kmetiji skrbna in varčna, da doseže kar najboljši učinek. Kmečki dom naj bi krasilo tudi cvetje, ki je velik pokazatelj dobre gospodinje.

Sodobna gospodinja je danes veliko bolj sproščena, saj ima mnogo več pravic, kot jih je imela pred časom.

Hrepenim po domači zemlji in pred seboj vidim zorene brazde, iz katerih se v jutranji megli, ki se vije po kotanjah, kad. Ptički pojo in se spreletavajo in iščejo živčevja. Reka Sava teče mimo vsa srebrna. Na travi se leskečejo biserne kapljice. Z drevja pada rosa. Cvetijo češnje in jabolane. Zemlja kliče.

Marjeta Abram
Kmetijska gospodinjstva šola
v Šentjuri

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

ALOJZA DROFENIKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in upravi TOZD mlekarne za vso pomoč in darovano cvetje.

Žalujocha žena Marija, sin Zlatko in hčerka Majda z družino

Tovarišica, to je moja mama

(Zapis učiteljice Brede)

Tretja ura pouka. Marko dvigne roko in hušne kvišku:

— Tovarišica, Kristina spi!

Pogledam. Fant je povedal resnico. Približam se ji in jo rahlo primem za ramo.

— Kristina!

— Kaj pa je? se zadremamo ozre po razredu; součenci se smejejo. Komaj jih umirim. In potem se tiho sprašujem: Kaj se godi z otrokom?

Prišla je novembra. Obstala je pri vratih, na videz drobna in šibka, črnih las in kot nebo modrih oči.

— Čigava si? sem jo vprašala in bila prepričana, da je učenka nižjega razreda in je prišla tožiti mojega učenca, ki ji je kaj hudega storil.

— Preložnik Kristina, je tiho odgovorila in nekam plašno pogledala po razredu.

— Kaj nisi od tod? sem stopila k deklici in jo pogladila po mehkih kodrih.

Pogledala me je in rekla:

— Tovarišica, jaz sem pa iz Ljubljane!

Zdela se mi je najbolj šibka izmed vseh v mojem razredu. Brž sem spremenila sedežni red in jo posadila v prvo klopi; seveda je bilo godrnjanja med učenci, pa sem jih kmalu potolažila.

— Novinka je in sprejeti jo moramo kar najbolj lepo!

Pogledala sem njene zvezke in ugotovila, da ne more biti slaba učenka.

— S kakšnim uspehom si izdelala četrti razred?

— Tovarišica, s prav dobrim...

Mislil si: dobro znamenje. Prizadevnih učencev se pač noben učitelj ne brani; v mojem razredu je bilo deklic premalo in sem bila njenega prihoda zares vesela.

Iz matičnega lista sem razbrala nekaj skopih podatkov: nezakonska, mati se za otrokov razvoj ne briga, dekle je včasih trmasto in uporno; potem kratek pripis: nadarjena.

Kristino smo hitro sprejeli za svojo. Bila je vsa naša in mi smo bili njeni. Čeprav drobna in šibka, se je znala upreti Marku, najbolj razposajenemu učencu v razredu; zato jo je tudi večkrat zatožil.

Snov je res hitro dojemala. To mi je bilo všeč. Vedno pa me je motilo, zakaj punčka med poukom zadremlje in zakaj ne dela domačih vaj. Vprašala sem jo zaradi domačih izdelkov, pa mi je kratko odgovorila:

— Mama pravi, da bom že v šoli...

Prav, sem si mislila. Ko pa smo pripravljali prireditev, se je kar sama prijavila:

— Tovarišica, rada bi nastopala.

In res je nastopila. Zaigrala je na harmoniko in tako pristrčno zapela, da je v hipu osvojila gledalce; ploskanja ni bilo kraja.

Enkrat pa sem jo vprašala:

— Kaj pa dela tvoja mama?

Dekletce se mi je prvič uprlo. Molčala je in gledala v tla. Še bolj sem postala pozorna. Kaj se dogaja z otrokom.

Z mamo sta stanovali v Dobrinji vasi; iz te vasi nisem imela nobenega učenca. Toda o krčmar-

ju Stangarju, pri katerem mati in hči stanujeta, sem slišala marsikaj. Odločila sem se in odšla v Dobrinjo vas.

Prišla sem sredi popoldneva. Za točilno mizo je stal debelušen petdesetletnik. Naročim malinovec in ga gledam. Tudi on me gleda. Nato povem:

— Rada bi govorila s tovarišico Preložnikovo.

— Je ni doma? se je zadržal. In še rečem. Zaradi otroka sem prišla!

— Pha, zaradi otroka! Ste mogoče kak botra?

— Učiteljica sem...

— Ha, ha, ha! se krohoče na ves glas in jaz sem vsa iz sebe; brž se poberem v vas, med ljudi, ki mi povedo prav nespodobne vesti. Ne morem verjeti. Zato se zvečer vrnem. Že pri vratih začujem glas harmonike in mehko dekličino petje.

— Prid' no drev, prid' no drev preljub' moj Janez...

Se nekaj korakov in vse se mi razkrije: pri mizi stoji Stangar, udarja s pestjo po mizi in na vse glas kriči:

— Madona, to vam je muzikant!

Na mizi stoji stol, na stolu Kristina s harmoniko, okoli mize sami moški, ki kar naprej kričijo.

— Še, še, šee!

Sedem k drugi mizi, gledam, premišlujem. pristopi brhka in še kar prijazna natakara.

— Prosim, želite?

Zdaj me opazi Kristina. Vidim, kako ji popuste prsti. Odloži harmoniko, se skobaca z mize in pride k meni. Vidim, kako ji je nerodno. Vendar prav razločno pozdravi:

— Zdravo!

In takoj nato:

— Tovarišica, to je moja mama...

In že je tu nasršen krčmar Stangar, ki prime Kristino za roko in jo porine nazaj na mizo.

— Igraj, če ne...

— Zaradi vaše Kristine sem prišla, rečem, ko se zavem, da stoji pred menoj Kristinina mama. Joj, kako je mlada in lepa! Mislim si! Ali je hudobna? Zakaj, njene globoke, modre oči izražajo nekaj nerazumljivega, nekaj, kar mi povzroča strah; pa se je le skušala prijazno nasmehniti in mi rekla:

— Gospa, oprostite, obe morava živeti, obe...

— Pa se ne da živeti drugače?

— Vse vam bom povedala, vse...

Čez kak teden je prišla k meni. Na pogled zares čedna mama. Postava, obleka, nežen obraz in tisti kostanjevi kodri. Iz oči pa je sijala čudna zaskrbljenost, nekaj svinčenega je bilo v tej svinčeni modrini. In mi je razodela svoje življenje:

Komaj pentindvajset let ima. Njena mati je bila kuharica v menzi nemške žandarmerije. Spoznala se je z mladim nemškim žandarjem, zanosila in rodila hčerko Ljudmilo, Kristinino mamo. Konec štiriinštiridesetega so partizani napadli postojanko; mrtva sta bila oče in mati. Njo, Ljudmilo, je vzela v oskrbo žena

(Nadaljevanje na 16. strani)

Nepozaben spomin na lanski pohod na Triglav. Ob koncu pohoda še vedno dobre volje pri spomeniku štirim srčnim prvopristopnikom na Triglav v Ribčevem lazu v Bohinju. Planine in gore vabijo.

Urednikov kotiček

Nikar me ne sprašuj
zakaj sem tak
zakaj pogled mi je meglen
in ves mehak
in kaj v očeh mi tli
zakrito

Tito

kako ne bom zdaj tak
ko sleherni je moj korak
sledil potem
njegovim
ko moja mlada leta
ko moja moška leta
ko moja zrela leta
so rasla mi ob njem
bil z mano zmeraj
svetel sij njegov je
nekdanj včeraj danes
saj bil od tistih let
ko tujci z nami delali
so kakor s plenom
prežet
z njegovim sem imenom
če zdaj me kljuje bolečina
in skrito
mi srce prebada
in name tiha žalost pada
naš mrtvi Tito.

(Nadaljevanje s 15. strani)

žandarmerijskega narednika. Nekaj dni pred koncem vojne sta zbežala proti Dravogradu; tudi Ljudmilo sta vzela s seboj. Vsi trije so padli v zaselo. Ljudmila se spominja nekam grozečih obravnav. Kaj se je zgodilo z žandarmerijskim narednikom in njegovo ženo, ne ve; bila je še otrok. Usmilil se je je neki kmet, ki jo je vzel v naročje in jo uječkal; imel je sam preveč otrok in žena ni marala še »nemškega« v hišo; morala je v zavod. Štiri leta ji je bilo, ko sta prišla ponjo dva neznanca in ji govorila:

— Midva sva tvoj atek in mamica.

Do sedmega leta je potem živel z njima. Atek in mamica sta verjetno lepo skrbela zanjo, vendar je bila nepoboljšljiv otrok, morala je nazaj v zavod. Štiri leta je bila tam in pravi, da so bili to zanjo najstrašnejša leta; pri enajstih je pobegnila in bila dobro leto za pastirico pri nekem kmetu. Ugotovili so, da je nevarna tatica in morala je spet v zavod. Menda ji je bilo trinajst let, ko ji je neki paglavec v za-

vodu zabrusil:

— Tvoj oče je bil nemški pes, mati pa nemška vlačuga!

Takrat je prvič pomislila na mater in očeta; bilo ji je strašno hudo, pa je spet pobegnila. Nekaj mesecev se je potikala po hribih, dokler se ni že trinajstletna znašla v Kopru. V »varstvo« jo je vzel privatnik, ki je imel imenitne zveze s Trstom; od tam so prihajali še bolj imenitni gospodje, ki so za denar jemali njeno telo; polovica prisluženega denarja gospodarju, polovica pa je bila njena. In tako se je začelo...

Dve leti sta hitro minili. Ni še naštel šestnajst, ko je rodila njo, Kristino. Očeta ni izdala; pa saj ga tudi ni mogla, ko pa sama ni vedela, kdo izmed mnogih naj bi bil pravi. V osemnajstem letu se je zaljubila v fanta, ki je bil zaposlen v Ljubljani. Ljubezen je gladko stekla in po enem letu sta bila že poročena; Ljudmila je prišla s Kristino v Ljubljano. Rad jo je imel, tako rad, da je pristal, da je Kristina dobila njegov priimek. Pa se je spet zataknilo: v zakonu ni mog-

la zanositi. Mož ji je delil očitke, potem pa je prišla še resnica iz Kopra. Sledila je ločitev. Takrat ji je bilo triindvajset let. Vendar ni dolgo samevala. Hotela je ven iz Ljubljane. Čisto slučajno je srečala Štangarja, tako vsaj zatrjuje; brž ji je ponudil mesto zakonske žene. Ni se takoj odločila; letos pa je prišla. Morala je priti. Noseča je in noče, da bi tudi drug otrok ne imel očeta. Ne, to ni zveza s srcem, to je izhod, beg iz krize. Odločno s solzami v očeh zatrjuje:

— Gospa, čeprav bom imela

kopico otrok, niti enega ne dam, niti enega, vsi bodo moji, samo moji...

Molk. Molčim jaz, Milka. In čez čas reče:

— Morala sem vam povedati... Vem, otrok sodi zvečer v posteljo... Toda nisem še na trdnih tleh... Mislim pa, da bo s prihodom drugega otroka vse drugače... Takrat tudi Kristina v šoli ne bo več dremala, zares ne bo, gospa tovarišica!

Sklonila se je k meni in se zjokala kot otrok.

Drago Kumer

REŠEVALCEM NAGRADNE PRVOMAJSKE KRIZANKE

Posebnost te križanke, rebusov in soglasniške dopolnjevanke kaže, da ni bila tako privlačna kot vsa leta doslej. V uredništvo je prispelo malo rešitev in od tega še skoraj polovica nepravilno rešenih. Med ostalimi pravilno rešenimi križanko in rebusoma, je bilo potrebno pregledati dopolnjevanke. To je vzelo komisiji precej dela, da je dokončno izračunala število točk, kot so reševalci razporejeni. Žrebanje ni bilo potrebno.

Napak zaradi uporabe sklonov pri samostalnikih ni bilo, nekoliko več problemov je bilo pri glagolih, ko dostikrat nismo vedeli, če je prav ali ne. Seveda smo imeli pri roki slovenski pravopis in kar čudili smo se, da je izvirnost besed in kombiniranje pri nekaterih bilo izredno; razume se, da smo tu in tam morali črtati nekatere končnice.

Našli smo tudi soglasniške skupine s 6 do 7 soglasnikov skupaj, precej primerov pa tudi z dvakrat po štiri, seveda se je s tem število točk takoj poznalo. Nekateri se niso znašli npr. da bi besedo KRZNAR podaljšali na KRZNARSTVO, kar je sicer oboje prav, vendar je prvi zato dobil 14 točk, drugi pa 24.

Tako so na osnovi doseženih točk dobili nagrade:

1. Podbregar Milan, Mešalnica krmil — 368 točk — SKARJE ZA ŽIVO MEJO.
2. Farčnik Božena, Vransko 133 — 344 točk — PREZRAČEVALNIK.
3. Žohar Ana, Latkova vas 28 — 377 točk — POŠTNI NABIRALNIK.
4. Derča Vinko, Ločica pri Polzeli 22 a — 324 točk — VREČA KORUZE.
5. Podbregar Diana, Soseska 5, Žalec — 309 točk — SAVINJSKI ZBORNIK IV.
6. Povše Milica, Orla vas 12 — 308 točk — GRABLJE.
7. Vodovnik Ivan, Latkova vas — 298 točk.
8. Cocej Štefka, Žalec — 279 točk.
9. Dobravec Milka, Podsreda — 262 točk.
10. Vučer Vera, Ulica talcev 1, Žalec — 249 točk.

Od 7. do 10. prejmejo kombinirane ključe.

Nagrajencem čestitamo! Drugič bomo spet objavili normalno slikovno križanko. Nagrade lahko dvignete v uredništvu Hmeljarja.

Lep pozdrav

Uredništvo

1930-80

50 let

glasila

HME LJAR

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet SOZD Hmežad Zalec — Ureja uredniški odbor: predsednik Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet.; člani: Jože Brežnik, dipl. inž. kmet., Eva Orač, Jože Zagoričnik, Miljeva Kač, dipl. inž. kmet. — urednica strokovne priloge za hmeljarstvo, Vili Vybihal, kmet. inž. — glavni in odgovorni urednik — Uredništvo je v SOZD Hmežad v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih — Mesečna naročnina 12,5 din — Tisk AERO Celje — tozd grafika

VREMENSKI PREGOVORI

Lepo sončno vreme prvega dne, kmetje se dobre letine vesele.

O kresi (24. 6.) se dan obesi.

Če dežuje Ladislava (27. 6.), dež še dolgo zemljo napaja.

Dragica KRALJ in Tone WAGNER

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo, Žalec

Novi slovenski kultivarji hmelja: *blisk, bobek in buket*

Na Inštitutu za hmeljarstvo v Žalcu so vzgojili tri nove hmeljne selekcije, ki jih je Komisija za priznanje sort poljoprivrednog bilja – Beograd, v letu 1979 priznala. So kakovostne, imajo velike pridelke, so raznolike po dolžini vegetacije, zato se dobro vključujejo v tehnologijo pridelovanja. So primerne za strojno obiranje. Nadomestujejo neprijetne lastnosti že gojenih kultivarjev.

UVOD IN PROBLEMATIKA

Na Inštitutu za hmeljarstvo v Žalcu smo vzgojili (Dr. Dragica Kralj, Dr. Tone Wagner, Nežika Medved in Marta Dolinar, dipl. biolog) tri nove kultivarje hmelja: bobek, blisk in buket. Priznani (Uradni list SFRJ št. 6, z dne 8. februarja 1980) so na osnovi zveznega uradnega preizkušanja in sestavljajo drugo skupino slovenskih hmeljnih kultivarjev (B-kultivarji). Nastali so kot posledica nenehnih zahtev po drugačnem in popolnejšem sortimentu. Spremembe v izboru sortimenta so pogojene z vedno novimi težavami v samem pridelovanju, prav tako pa s spremembami kriterijev kakovosti. Te oblikuje svetovno hmeljno tržišče, ki sloni na ponudbi in povpraševanju, zato terja od naših trgovcev in seveda posredno tudi od pridelovalcev, veliko elastičnost. Odziv na nenehne spremembe je mogoč samo ob razpolaganju z zadostno količino med seboj raznolikih kultivarjev.

Velike spremembe v hmeljarski proizvodnji je povzročilo uvajanje ekstraktov v pivovarstvo, pri modernizaciji tehnologije pridelovanja pa obiralni stroji. Logično je sledila zahteva po bogatejših kultivarjih, takšnih z veliko količino grenčičnih smol, predvsem alfa in seveda takšnih, ki se lažje prilagodijo mehanizaciji. V Sloveniji smo tedaj vzgojili in uvedli v proizvodnjo prve slovenske kultivarje (A-kultivarji): ahil, apolon, atlas in auroro.

Poleg lastnosti: velike količine smol, velikega pridelka in primernosti za strojno obiranje, po kateri se odlikujejo, smo s temi kultivarji zmanjšali tudi problem delovnih konic. Te močno vplivajo na ekonomičnost pridelovanja hmelja. Zaradi različne dolžine vegetacije posameznih kultivarjev so spomladanska dela razporejena na daljše obdobje, prav tako pa je podaljšana sezona obiranja in sušenja pridelka, od prvotnih štirinajstih na trideset dni.

Z auroro in apolonom smo pridobili tudi večjo rezistenco na peronosporo, pri aurori pa veliko adaptivnost rastlin na agroekološke razmere. Vzporedne negativne lastnosti, kot je občutljivost na peronosporo in nagnjenost h koreninским boleznim pri atlasu in ahilu, rumenjenje rastlin pri atlasu in apolonu ter občutljivost na uši in verticilij pri aurori pa na-

rekujejo iskanje in vzgojo novih, primernejših variant. V tem času so se spremenile tudi zahteve trgovskih in pivovarniških krogov. Trg je namreč zasičen z ekstrakti, pridobljenimi iz kultivarjev, bogatih na smolah, zato išče ponovno tradicionalne, srednjeevropske kultivarje. Ti se odlikujejo po prijetni aromi, s sočasno majhno količino grenčičnih smol. Prav zaradi tega želijo naši trgovci navdušiti pridelovalce hmelja za ponovno gojenje savinjskega goldinga, ki pa daje manjše pridelke. Pidelki tudi močno varirajo iz leta v leto, odvisno od vremenskih razmer. Savinjski golding tudi ni

prilagojen na strojno obiranje in zato nastajajo velike izgube pridelka.

Problematika v zvezi s hmeljskim sortimentom je zato še vedno pereča in zahteva še drugačne in boljše rešitve. Z B-kultivarji so dosežene nekatere izboljšave, vendar pa ne vse. Delo na uvajanju in vzgoji novih primernejših kultivarjev je zato permanentno in vključuje vedno nove cilje, s katerimi skuša reševati problematiko in izboljševati ekonomičnost pridelovanja hmelja.

IZVOR IN POIMENOVANJE B-KULTIVARJEV

Pri izbiri imen za novo vzgojene kultivarje so uveljavljeni kriteriji, ki so bili oblikovani v letu 1971, ko smo iskali primerna imena za prve slovenske kultivarje hmelja. Ze takrat smo pričakovali zaradi dinamičnega programa, da se bo naš sortiment še širil in smo prvo skupino kultivarjev imenovali dosledno z začetnico »a«. Zaradi uravnane prodaje hmelja na svetovno tržišče obstoja zahteva po lahko izgovorljivem imenu. Tako naj ime ne vsebuje soglasnikov, ki so značilni za slovenski jezik in naj praviloma ne presega treh zlogov.

Izraza naj neko značilnost kultivarja, pa čeprav v prenesenem smislu. Ime naj bo specifično, da ne nastopi želja po prevajanju v tuje jezike, ker s tem izgubi na svoji originalnosti.

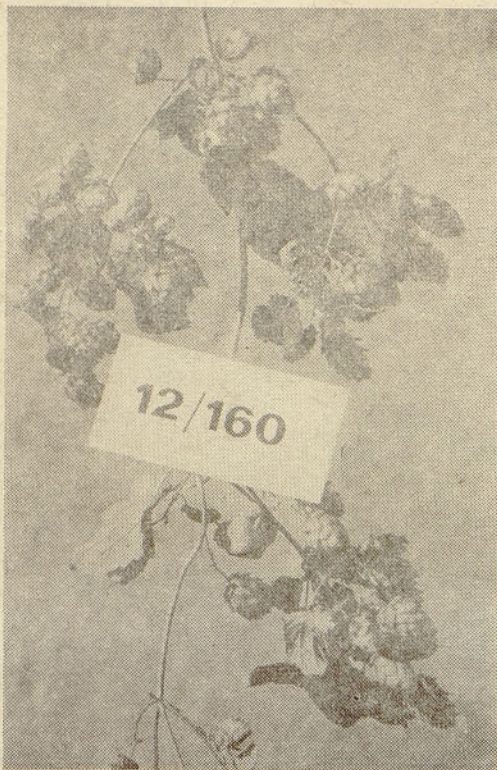
Na osnovi teh kriterijev smo izbrali vsa imena z začetnico »b«.

83/18 (triploid) = BLISK, ponazarja spremembo vremena, a triploid spremembo v tradiciji, ki temelji na tem, da je hmelj izključno diploidna vrsta.

39/123 (diploid) = BUKET, pomeni posebni vonj raznih vin in likerjev, sočasno pa tudi šopek. Ponazarja zlahko aromo hmelja in habitus rastline, ki je v polni rodnosti, sličen šopku.

12/160 (diploid) = BOBEK, predstavlja majhen bob in ponazarja pri hmelju droben, a gosto zraščan hmeljni storžek.

Novo vzgojeni kultivarji so nastali s križanjem. Izvorna plazma izhaja že iz dobro adaptiranih kultivarjev in iz divjih ter vzgojenih moških rastlin. Z vključevanjem poliploidije smo želeli pridobiti večjo prilagodljivost hmeljnih rastlin, po kateri se triploidi odlikujejo.

Bobek

BOBEK (12/160)
izhaja iz F₁ generacije, med križanjem northern brewerja in moške rastline TG.

BOBEK (2x = 20)

○ + northern brewer x ○ TG (poreklo ni znano, je pa iz Slovenije)

Križali smo leta 1962. Po končani selekciji je križanec 12/160 bil v letu 1979 priznan za kultivar bobek.

BLISK (83/18)
izhaja iz F₁ generacije, med križanjem tetraploidnega atlasa in moške rastline 1/9.

BLISK (2x = 30)

○ + atlas (2x = 40) x ○ 1/9 (iz semena neznanega porekla iz Slovenije)

Tetraploidni atlas smo pridobili s kolhiciniranjem v letu 1966, križali smo 1967. leta. Po končani selekciji je triploid 83/18 bil v letu 1979 priznan za kultivar blisk.

BUKET (39/123)
izhaja iz F₁ generacije križanja northern brewerja z moško rastlino 2/137.

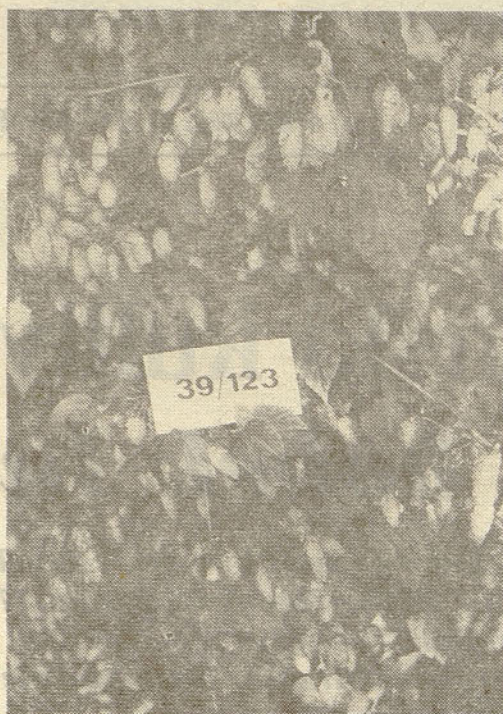
BUKET (2n = 20)

○ + northern brewer x ○ 2/137
↓
○ + savinjski golding (izvorno fuggles) x ○ TG (iz semena neznanega porekla iz Slovenije)

Križali smo 1974 leta. Po končani selekciji je bil križanec 39/123 v letu 1979 priznan za kultivar buket.

Lastnosti B - kultivarjev

Preizkušanje vrednosti domačih selekcij je trajalo od 1976. do 1978. leta. Poskusi so bili nastavljeni po randomiziranem blok sistemu, v štirih ponavljanjih, v treh lokacijah: Loke v Savinjski dolini, Radlje v Dravski dolini in Bački Petrovac v Vojvodini. V vseh treh področjih pridelujejo hmelj, vendar se med seboj ločijo po agroekoloških razmerah.

Buket

Savinjski golding in aurora sta bila standardna kultivarja. Oba sta v Sloveniji močno razširjena, savinjski golding je tradicionalen aurora pa domača selekcija, priznana v letu 1971. Med seboj se specifično ločita, tako pridelku kot po kakovosti (razpredelnica 1).

Aurora se odlikuje po veliki prilagodljivosti in so zato hmeljišča strnjena. Zaradi širokega videza, manjše mase listov in krajših zalistnikov, napeljujejo več vodil kot pri savinjskem goldingu. Zaradi tega dosega aurora v proizvodnji občutno večje pridelke kot kažejo mikroposkusi. Med seboj se kultivarja ločita po dolžini vegetacije.

Savinjski golding prične cveteti okrog 25. julija, tehnološko dozori okrog 25. avgusta, medtem ko aurora prične s cvetenjem pet dni kasneje in dozori okrog 28. avgusta. V primerjavi s savinjskim goldingom je aurora odlično prilagojena strojnemu obiranju, medtem ko se pri savinjskem goldingu zaradi drobljenja storžkov izgubi mnogo pridelka. Aurora se odlikuje tudi po intenzivno zelenih storžkih, ki ostanejo nespremenjeni do 15. dni, medtem ko storžki savinjskega goldinga spremenijo barvo v desetih dneh. Zato začnejo z obiranjem že pred tehnološko zrelostjo, obiranje aurore pa se lahko zavleče tudi na 15. dni. Sušenje pridelka zahteva pri aurori več časa, za približno 10 %.

Storžki so pri obeh kultivarjih enako veliki, pri aurori so gostejše zraščeni in specifično težji.

Pridelek aurore je večji in zanesljivejši, ker je adaptivnejša od savinjskega goldinga, vendar je razlika v mikroposkusih dokazljiva samo pri P = 5 %. Odlikuje pa se po izrazito veliki količini grenčičnih smol, tako alfa kislin kot beta frakcije in je relacija $\alpha/\beta = 1,3$, medtem ko je pri savinjskem goldingu 0,8. Alfa kisline so skladiščno obstojne. Pri savinjskem goldingu ostane po devetih mesecih skladiščenja pri sobni temperaturi 79 odstotkov alfa kislin, pri aurori pa 88 odstotkov.

Razpredelnica 1 Lastnosti standardov: savinjskega goldinga in aurore

Lastnost	Loke		Signifikantnost razlik			Radlje		Signifikantnost razlik			Bački Petrovac		Signifikantnost razlik		
	SG	AU	1976	1977	1978	SG	AU	1976	1977	1978	SG	AU	1976	1977	1978
Začetek cvetenja - datum	5.7.	7.7.			-	8.7.	10.7.				-	1.7.	8.7.		-
Tehnološka zrelost - datum	27.8.	29.8.				26.8.	29.8.					20.8.	22.8.		
Dolžina vretenc storžka mm	16,6	16,2				14,0	14,0					16,3	14,3		
Gostota vretenc št. kolenc/cm	5,2	5,2		x		6,0	5,8			x		5,7	5,9		x
Teža 100 storžkov v g	13,2	15,5		xx	xx	12,6	14,9		x	x		15,8	15,2		
Težkost - teža/dolžina st.	0,8	1,0				0,9	1,1					1,0	1,0		
Št. semen v 100 storžkih	77,0	64,1				3,8	2,2					48,6	46,9		
Pridelek v q/ha	13,5	14,2			x	16,0	19,1		x			11,2	15,0		xx
% alfa kislin v absolutno suhih storžkih	4,9	10,3	xx	xx	xx	5,8	10,9	xx	xx	xx	4,4	9,9	xx	xx	xx
% beta frakcije v absolutno suhih storžkih	6,8	9,1	xx	xx	xx	6,3	9,2	xx	xx	xx	6,5	9,4	xx	xx	xx
Relacija alfa/beta	0,7	1,1	-	-	-	0,9	1,2	-	-	-	0,7	1,1	-	-	-
Skladiščna obstojnost alfa kislin v %	79	88													
Ocena arome 1-5 točk	3,4	3,9													
Eterična olja v %	1,0	1,3													
Farnesen/kariofilen	0,7	0,9													
Humulen/kariofilen	3,4	3,2													
Posthumulen ₁ /kariofilen	0,1	0,2													
Humulen/posthumulen ₁	34,0	16,0													

Legenda: x = signifikantnost razlik pri P = 5%; xx = signifikantnost razlik pri P = 1%; - = ni podatka.

Aroma je pri obeh kultivarjih izrazito hmeljska, pri aurori je intenzivnejša, ker ima večjo količino eteričnih olj. Zgradba eteričnega olja je pri obeh kultivarjih pogobna.

Pridelovanje savinjskega goldinga in aurore ni primerno za področje Vojvodine.

Pojav bolezní in škodljivcev je pri obeh kultivarjih zelo različen. Aurora je močno rezistentna na peronosporo v pogankje in v storžke, medtem ko je savinjski golding občutljiv. Občutljivejša pa je na uši in verticilij.

BLISK

Kultivar je triploiden, se po videzu razlikuje od ostalih selekcij in od obeh standardov zaradi bujne rasti. Rastline so močno prilagodljive in oblikujejo izenačeno hmeljišče, brez praznih mest. Imajo srednje velike, tri do sedem krpate, svetlo zelene liste, z globokimi sinusi. Trta je srednje debela, svetlo zelena. Zalistniki so tanki in imajo dolge internodije ter male liste; prvega reda so dolgi okrog 100 cm, so nastavljeni pod kotom 90 stopinj, druga pa 20 cm. Zato imajo rastline habitus širokega cilindra, pri prevelikem številu napeljanih trti pa oblikujejo koš. Socvetje je po rastlini enakomerno nastavljeno, se zadržuje v šopih ali pa nastopa posamezno.

Blisk ima daljšo vegetacijo od obeh standardov, cveti okrog 15. julija, dozori pa šele 5. septembra. Storžki dobro prenašajo strojno obiranje, se ne drobijo. So približno enako veliki kot pri obeh standardih, a gostejše zraščeni kot pri savinjskem goldingu. Imajo nekoliko večjo gostoto vretenca, posebno od savinjskega goldinga, a izrazito večjo težkost od obeh standardov. Storžki so prav tako specifično težji, odlikujejo se tudi po manjšem številu semen, kar je posledica triploidnosti kultivarja.

Pridelek je izrazito velik, signifikantno (pri $P = 1\%$) večji od savinjskega goldinga, le v nekaterih letih od aurore. Vendar to ne velja za področje Vojvodine, kajti tam je imel blisk vsa leta preizkušanja izrazito večji pridelek (pri $P = 1\%$) od obeh standardov in od buketa.

Blisk ima signifikantno več alfa kislin in beta frakcije kot savinjski golding, a manj kot aurora. Relacija med alfa kislinami in beta frakcijo je slična kot pri savinjskem goldingu. Skladiščna obstojnost alfa kislin je manjša kot pri obeh standardih, je 73 odstotkov.

Aroma je hmeljska, ima slično količino eteričnega olja kot aurora, slično količino humu-

Blisk

lena kot oba standarda, medtem ko ima izrazito več farnesena in nekoliko več posthumulena. Relacija humulen/posthumulen₁ je velika, značilna za sorte s hmeljsko aromo. Blisk je primeren za gojenje v vseh treh ekoloških področjih.

Bolezni in škodljivcev ni bilo opaziti v večji meri, le v času obiranja je bilo nekaj poškodovanih storžkov po peronospori in tu in tam v letu 1977 kakšen storžek z znaki pepelnice.

BOBEK

Kultivar se odlikuje po rastlinah izenačene rasti, ki po videzu sliči savinjskemu goldingu. Ima srednje velike, a nekoliko manjše liste od savinjskega goldinga. So tri do pet krpali, s srednje globokimi sinusi. Trta je srednje debela, vijoličasto rdeča. Zalistniki prvega reda merijo 70 cm, imajo goste internodije, drugega pa 20 cm. Zato imajo rastline habitus srednje širokega, a gostega cilindra. Socvetje se združuje v šopih, je enakomerno razdeljeno po rastlini.

Bobek ima slično dolžino vegetacije kot aurora, cveti okrog 10. julija, dozori pa okrog 28. avgusta. Storžki dobro prenašajo strojno obiranje, neglede na to, da so izrazito majhni.

Signifikantno manjši od obeh standardov so bili le v letu 1978, vendarle je to njihova značilnost. Storžki imajo slično gostoto vretenca kot aurora, so težji od storžkov savinjskega goldinga, medtem ko so nekoliko lažji od storžkov aurore. Težkost storžka je večja kot pri savinjskem goldingu in je slična aurori.

Pridelek bobka je velik, značilno večji od savinjskega goldinga, medtem ko je v Vojvodini signifikantno večji od obeh standardov.

Bobek ima signifikantno več alfa kislin od savinjskega goldinga in signifikantno manj od aurore. Medtem ko ima signifikantno več beta frakcije od obeh standardov, zato je korelacija alfa/beta majhna, slična savinjskemu goldingu. Alfa kisline so skladiščno obstojne, 82 odstotkov.

Razpredelnica 2

Lastnosti bliska

Lastnost	Loke	Signifikantnost			Radlje	Signifikantnost			Bački Petrovac	Signifikantnost		
		1976	1977	1978		1976	1977	1978		1976	1977	1978
Začetek cvetenja - datum	13.7.				16.7.				10.7.			
Tehnološka zrelost - datum	5.9.				6.9.				3.9.			
Dolžina vretenca storžka mm	14,7			xx	14,4	x		xx	15,0		x	
Gostota vretenca število kolenc/cm	5,7			xx				x		x		x
Teža 100 storžkov v g	17,0	xx		x	18,3	xx	xx	xx	20,2	xx	xx	xx
Težkost storžkov teža/dolžini	1,2				1,3				1,3			
Št.semen v 100 storžkih	32,1				1,3				9,7			
Pridelek v q/ha	16,7	xx		xx	21,8	x	xx		23,0	xx	xx	xx
% alfa kislin v absolutno suhih storžkih	9,1	xx		xx	9,2	xx	xx	xx	7,8	xx	xx	xx
% beta frakcije v absolutno suhih storžkih	7,9	xx			8,8	xx	xx		8,3	xx	xx	xx
Relacija alfa/beta	1,2	-	-	-	1,0	-		-	0,9	-		-
Skladiščna obstojnost alfa kislin v %	73											
Ocena arome 1-5 točk	2,8	Legenda: x = signifikantnost razlik pri $P = 5\%$ xx = signifikantnost razlik pri $P = 1\%$ o = signifikantnost razlik pri $P = 5\%$ oo = signifikantnost razlik pri $P = 1\%$ - = ni podatka										
Eterična olja v %	1,7											
Farnesen/kariofilen	2,2											
Humulen/kariofilen	2,8											
Posthumulen ₁ /kariofilen	0,3											
Humulen/posthumulen ₁	9,3											

Lastnost	Loka-	Signifikantnost razlik			Radlje	Signifikantnost razlik			Bački Petrovac	Signifikantnost razlik		
		1976	1977	1978		1976	1977	1978		1976	1977	1978
Začetek cvetenja - datum	7.7.	-	-	-	10.7.	-	-	-	15.7.	-	-	-
Tehnološka zrelost - datum	28.8.	-	-	-	29.8.	-	-	-	25.8.	-	-	-
Dolžina vretenc storžka v mm	14,7			xx oo	13,4			xx oo	14,3			
Gostota vretenc, št. kolenc/cm	5,3				6,1		x	oo	5,8			x
Teža 100 storžkov v g	13,9		xx	oo	14,6	x			14,0			
Težkost, teža/dolžina storžkov	1,0	-	-	-	1,1	-	-	-	1,0	-	-	-
Število semen v 100 storžkih	97,6				3,9				69,4			
Pridelek v q/ha	16,2			xx	20,1			xx	21,1	xx oo	xx oo	xx oo
% alfa kislin v absolutno suhih storžkih	7,0	xx oo	xx	xx oo	8,3	oo	xx	xx oo	6,4	xx oo	xx oo	xx oo
% bema frakcije v absolutno suhih storžkih	10,1	xx oo	xx	xx oo	10,2	xx oo	xx	xx oo	10,2	xx oo	xx	xx
Relacija alfa/beta	0,7	-	-	-	0,8	-	-	-	0,6	-	-	-
Skladiščna obstojnost alfa kislin v %	82											
Ocena arome 1-5 točk	3,4											
Eterična olja v %	1,0											
Farnesen/kariofilen	1,0											
Humulen/kariofilen	3,3											
Posthumulen ₁ /kariofilen	0,1											
Humulen/posthumulen ₁	35,0											

Legenda: x = signifikantnost razlik pri P = 5% } primerjalno s savinjskim goldingom
 xx = signifikantnost razlik pri P = 1% }
 o = signifikantnost razlik pri P = 5% }
 oo = signifikantnost razlik pri P = 1% } primerjalno z auroro
 - = ni podatka

Aroma je izrazito hmeljska, količina in sestava eteričnih olj sta tudi enaki savinjskemu goldingu.

Bobek je primeren za gojenje v vseh treh ekoloških področjih.

Bolezni in škodljivci se niso pojavili, le tu in tam zakrniijo cveti na spodnjih zalistnikih. Rezistentnost storžkov na peronosporo je nekoliko manjša kot pri aurori.

BUKET

Rastline buketa oblikujejo v vrhni polovici rastline neizenačen cilindar v dobrih pogojih, v manj ugodnih pa nakopičijo daljše zalistnike v zgornji tretjini rastline, vendar ne oblikujejo koša. Zato dajejo videz šopka.

Olistanost rastlin je srednje velika, listi so tudi srednje veliki, a večji od aurore in tri do sedem krpati. Imajo globoke sinuse. Ob tehnološki zrelosti listi porumenijo. Trta je zeleno vijoličasta, srednje debela in groba. Zalistniki prvega reda so dolgi 60 cm, drugega pa 10 cm. Iz nodija na glavni trti poganjajo poleg običajnih dveh zalistnikov, še štirje — sekundarni, na katerih je bogat cvetni nastavek. Ta je nastavljen v šopih, pa tudi posamezno.

Buket ima pet dni daljšo vegetacijo kot savinjski golding, oziroma dva dni daljšo kot aurora. Cveti okrog 12. julija, dozori pa 30. avgusta, v Vojvodini pa že okrog 25. avgusta. Tu in tam se v neznatni meri pojavi hermafroditno socvetje. Storžki dobro prenašajo strojno obiranje, se ne drobijo, so veliki, daljši od obeh standardov. Vretenca imajo gosto nastavljen kolenca, gosteje kot pri obeh standardih. Storžki so izrazito težki, težji od obeh kontrol, od bobka in celo od bliska. Imajo tudi veliko specifično težo. Buket ima signifikantno večji pridelek od obeh kontrol. V poskusih se je oblikoval tudi od vseh drugih selekcij, četudi po videzu ne kaže takšne zmogljivosti.

Ima veliko greničnih smol, predvsem alfa kislin, slično kot aurora, medtem ko ima v Bačkem Petrovcu značilno manj alfa kislin od aurore a še vedno značilno več kot savinjski golding. Ima pa signifikantno več beta kislin

v vseh ekoloških področjih. Relacija med alfa/beta je zato manjša kot pri aurori. Alfa kisline so skladiščno obstojne, 77 odstotkov.

Buket ima prijetno hmeljsko aromo, ima izrazito veliko eteričnih olj, signifikantno več od obeh standardov. Farnesen in humulen sta v enaki relaciji do kariofilena kot pri savinjskem goldingu in aurori, medtem ko je posthumulena več. Vendar je koeficient humulen/posthumulen₁ velik, značilen za kultivarje s prijetno hmeljsko aromo.

Buket je primeren za gojenje v ekoloških področjih Slovenije, manj za področje Vojvodine.

Pojav bolezni in škodljivcev je majhen, občutljivost na uši je manjša kot pri aurori, pojavili pa so se tu in tam znaki poškodb po peronospori, na poganjkih in na storžkih.

ZAKLJUČEK

Na Inštitutu za hmeljarstvo v Žalcu so vzgojeni trije novi kultivarji hmelja: blisk, bobek in buket. Priznala jih je komisija za priznavanje sorti poljoprivrednog bilja Beograd, v letu 1979. Poskusi so bili nastavljeni v treh

ekoloških področjih: v Savinjski dolini (Loka), v Dravski dolini (Radlje) in v Vojvodini (Bački Petrovac).

BLISK je triploid, odlikuje se po rastlinah bujne in izenačene rasti, dozori okrog 5. septembra. Storžki so srednje veliki, gosto zraščeni, specifično težki in dobro prenašajo strojno obiranje, pridelek je velik (17—23 q/ha). Ima okrog 19% skupnih smol, od tega 9% alfa kislin in 8,3% beta frakcije, relacija med alfa/beta je 1,1. Skladiščna obstojnost alfa kislin je 73 odstotkov, je zadovoljiva. Aroma je hmeljska, eteričnega olja je 1,7 odstotka, relacija med humulenom/kariofilenom je 2,8, humulen/posthumulen₁ 9,3, veliko je farnesena in je relacija med farnesenom/kariofilen 2,2. Blisk je primeren za gojenje v vseh treh ekoloških področjih. Ekonomsko prednost ima pred atlasom, ki ima enako dolžino vegetacije, ker je prilagodljivejši na tla, ne rumeni. Rezistentnejši je na peronosporo v poganjke, ne pa v storžke.

BOBEK se odlikuje po rastlinah srednje bujne rasti, sličnega habitusa savinjskemu goldingu. Dozori okrog 28. avgusta. Storžki so izrazito majhni, a gosto zraščeni in dobro prilagojeni na strojno obiranje, pridelek je velik (16—21 q/ha). Ima okrog 20 odstotkov skupnih smol, od tega pa le 7,6 odstotka alfa kislin, a 10,1% beta frakcije. Relacija alfa/beta je 0,7. Skladiščna obstojnost alfa kislin je velika, 82 odstotkov. Aroma je prijetna hmeljska, eteričnega olja je 1 odstotek, relacija humulen/kariofilen je 3,3, farnesen/kariofilen je 1,0, humulen/posthumulen₁ pa 35,0. Vse te vrednosti so značilne za savinjski golding, bodisi zazgradbo greničnih smol, kot tudi za zgradbo eteričnih olj. Bobek je primeren za gojenje v vseh treh ekoloških področjih. Njegova ekonomska vrednost je v tem, da je proizvodno zanimivejši od savinjskega goldinga, po kakovosti pa mu je identičen.

BUKET pogosto nakopiči zalistnike v zgornji tretjini, zato bolje uspeva pri poševni napoljavi vodil. Dozori okrog 25. avgusta, storžki so veliki in težki ter dobro prilagojeni strojnemu obiranju. Pridelek je velik (18—23 q/ha).

Buket — videz rastline

Lastnost	Loke	Signifikantnost razlik			Radlje	Signifikantnost razlik			Bački Petrovac	Signifikantnost razlik		
		1976	1977	1978		1976	1977	1978		1976	1977	1978
Začetek cvetenja - datum	9.7.	-	-	-	12.7.	-	-	-	5.7.	-	-	-
Tehnološka zrelost - datum	30.8.	-	-	-	30.8.	-	-	-	25.8.	-	-	-
Dolžina vretenc storžka v mm	18,4	xx	x		15,6	xx		xx	17,5	oo	oo	xx
Gostota vretenc, št. kolenc / cm	5,4		oo		6,4	o	xx	o	6,1	xx		
Teža 100 storžkov v g	19,7	xx	xx	xx	19,0	xx	xx	xx	20,4	xx	xx	xx
Težkost, teža/dolžina storžkov	1,1	-	-	-	1,2	-	-	-	1,1			
Število semen v 100 storžkih	108,4	-	-	-	2,7	-	-	-	52,9	-	-	-
Pridelek v q/ha	18,1	o	xx	xx	22,9	xx	xx	x	19,1	xx	x	xx
% alfa kislin v absolutno suhih storžkih	11,7	xx	xx	xx	11,3	xx	xx	xx	8,4	xx	xx	xx
% beta frakcije v absolutno suhih storžkih	10,4	xx	xx	xx	10,4	xx	xx	xx	11,1	xx	xx	xx
Relacija alfa/beta	1,1				1,1				0,8			
Skladiščna obstojnost alfa kislin v %	77											
Ocena arome 1-5 točk	3,3	Legenda: x = signifikantnost razlik pri P = 5% } primerjalno s savinjskim goldingom xx = signifikantnost razlik pri P = 1% } o = signifikantnost razlik pri P = 5% } primerjalno z auroro oo = signifikantnost razlik pri P = 1% }										
Eterična olja v %	2,3											
Farnesen/kariofilen	0,7											
Humulen/kariofilen	3,1											
Posthumulen ₁ /kariofilen	0,3											
Humulen/posthumulen ₁	10,3											

Ima veliko grenčnih smol, 24,0 odstotkov skupnih smol, od tega 10,4 odstotka alfa kislin in 10,4 odstotka beta frakcije. Relacija alfa/beta je 1. Skladiščna obstojnost alfa kislin je velika, 77 odstotkov. Aroma je prijetna, hmeljska, eteričnih olj je veliko, 2,3 odstotka. Relacija humulen/kariofilen je 3,1, farnesen/kariofilen 0,7, humulen/posthumulen₁ pa 10,3. Buket se odlikuje po veliki količini grenčnih smol, ki pa imajo slično zgradbo kot savinjski golding, prav tako sliči savinjskemu goldingu po zgrad-

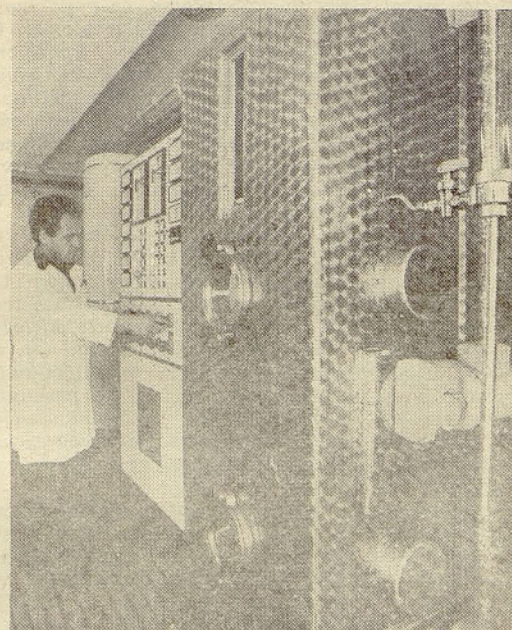
bi eteričnega olja. Buket je primeren za gojenje v ekoloških področjih Slovenije. Ekonomska prednost buketa je v dolžini vegetacije, ki je slična apolonu in je primeren za gojenje v Savinjski dolini, kjer sicer apolon slabo uspeva. Buket je tudi manj občutljiv na uši kot aurora in bi jo lahko nadomestil v primeru pojava verticilija.

LITERATURA

1. Četina L.: Poročilo s seje predsedstva MHB Hmeljar, 1976, 5, s. 29—30
2. Kišgeci J.: Poročilo s petindvajsetega svetovnega kongresa hmeljarjev v Yakimi (ZDA) Hmeljar, 7, 1976, s. 35—36
3. Kralj D., Wagner T.: Prve slovenske sorte hmelja Sodobno kmetijstvo, 1971, s. 408—411
4. Kralj D.: Diploid and Polyploid breeding with Hop Eucarpia Meeting, Novi Sad, Yugoslavia, 1976
5. Kralj D., Wagner T.: Monografija A-sort Elaborat za RSS, 1977
6. Kralj D.: Potencial of Breeding Programmes and new Sources of Material. EBC Hops Workshop. Brewing Research Foundation, Nutfield, 1978, 10.—12. April
7. Komisije za priznanje sorti poljoprivrednog bilja: Rezultati sortnih mikroogleda sa hmeljem, 1976—1978. godine, Beograd 1979
8. Maier J.: The Aromatic Substances of Hops in Relation to Variety and Quality. The Breeding and Development of new Hop Varieties. Proceedings of the Scientific Commission of the International Hop Grower's Convention, Wye College, 1976, s. 15—23
9. Savezni sekretariat za privredu: Rešenje št. 9-3684/1, 9-3685/1, 9-3686/1, 9-3687/1, Beograd, 5. april
10. Zvezni komite za kmetijstvo: Rešenje št. 5202, 5203, 5204, 24. sept., 1979

Bobek — vrh rastline

V mikropivovarni Inštituta v Žalcu

Napake pri izbiri in napeljavi vodil zmanjšujejo pridelek hmelja

Napake, ki jih zagrešimo spomladi pri izbiri in napeljavi vodil, le težko odpravimo. Reševati jih moramo običajno ob najbolj neprimernem času, tj. tik pred obiranjem hmelja, ko so rastline hmelja najtežje in je škoda največja, a se ji tudi ne da več izogniti. Spomladi storjene napake se nam maščujejo tedaj, ko že nanje praktično pozabimo.

Pri naročilih vrvic za vodila smo opozarjali na pravilno izbiro vrvic. Za vodila imamo na razpolago različne debeline vrvic, tako da lahko primerno višini žičnic, sorti hmelja, legi nasada, načinu vezave in rodovitnosti nasada izberemo primerno jakost vodil. Tekstilna tovarna Grosuplje, ki izdeluje vrvice za hmelj, nudi za hmeljarstvo različne debeline vrvic, ki so označene po tem, koliko metrov vodil (vrvice) je v enem kg vrvic. Najtanjša vrvička za hmelj spada v razred 1500, kar pomeni, da je v kg približno 1500 m vrvic. To vrvico uporabljamo za oporo prvoletnikov in za ukorenitve. Sledijo ji debelejša in sicer vrvica razreda 1300, ki jo priporočamo za slabo rodne stare nasade in drugoletnike, ki so bili zasajeni s sadikami. Vrvice razreda 1200 je v rabi največ. Primerna je za povprečno rodne stare nasade in drugoletnike, ki so bili zasajeni z ukoreninjenimi in za nasade izžola na žičnicah. Najdebelejša vrvica za vodilo je vrvica razreda 1000. Priporočamo jo za vodila v nadpovprečno rodnih — bujnih starih nasadih in za nasade na vetrovnih legah, za nasade z nadpovprečno visokimi žičnicami in z enim vodilom na sadilno mesto in za nasade, kjer napeljujemo vodila s pomočjo vezalne naprave. Ta vrvica je primerna tudi za robne vrste v vseh starih nasadih. V hmeljarstvu uporabljamo tudi debelejšo vrvico in sicer razreda 320, vendar to le kot vzdolžno vrvico v ukorenitvah.

Z ozirom na vedno večje število rodovitnejših in bujnih nasadov, kjer naberejo tudi 30 in več stotov hmelja, bi morali pomisliti tudi na dovolj trdna vodila. Glede opremljanja hmeljišč z vodili je bilo v lanskem letu narejenih nekaj napak, ki se ne bi smele več ponoviti.

Pri napeljavi vodil je poleg izbire zelo pomembno, da so vodila na nosilnih žicah pravilno privezana in da sta vozil in zanka okrog nosilne žice čvrsto zategnjena, da se vodilo po žici ne premika ali spodrukuje navzdol. Mnoga površno in nepravilno privezana vodila se pod bremenom rastlin kaj rada pretrgajo ali tudi odvežejo. Posledica tega je veliko število rastlin na tleh v času pred obiranjem, posebno še, če se pojavljajo nevihte z močnejšim vetrom, ki privlečejo na dan slednjo pomanjkljivost in še več.

Udaru vetrov so najbolj izpostavljeni robovi hmeljišč. Da preprečimo trganje vodil v robnih vrstah in padanje rastlin na tla, v večji meri je smotno robne vrste opremiti z vodili iz debelejših vrvic.

Za dosego večjega ali velikega pridelka hmelja pa je zelo pomembno, da se vodila, napeljana k vsaki rastlini in v zadostnem številu ter da so na žični mreži enakomerno in pravilno razporejena. Večje število vodil, pravilna razporeditev, boljši izkoristek svetlobe in učinkovitejša varstvo pred boleznimi in škodljivci, brez nadaljnjega pozitivno vplivajo na količino in kakovost pridelka.

Proizvodni poskusi so pokazali, da lahko v rodnih nasadih, kjer je hmelj v vrstah sajen bolj na redko, na razdaljo 120–130 cm, pridelek občutno povečamo, če napeljemo še dodatna vodila na vsako drugo ali tretje sadilno mesto. Pri tem je važno, da so vodila na žični mreži enakomerno razporejena. Šibkim nasadom števila vodil preko običajnega ne povečujemo.

Večji pridelek dosežemo tudi, če rastline hmelja rastejo pod kotom oziroma če so vodila — napeljana poševno. Pri »V« sistema napeljave je priporočljiva takšna poševna napeljava, pri kateri so vodila na eni žici napeljana poševno v eno smer, na drugi žici pa v nasprotno smer, tako da dobimo navzkrižno poševno napeljavo. Pri poševni napeljavi zamikamo vodila za približno 2 m, s čemer se opora podaljša za okrog 30 cm. Za toliko pa moramo rezati tudi daljša vodila, če jih napeljujemo s stola. Pri poševni rasti hmelja je razporeditev panog in pridelka na rastlini enakomernost, poševna napeljava pa je s tega stališča zelo primerna ali skoraj obvezna za tiste sorte, ki težijo h koncentriranju asimilacijske mase na vrhu žičnice kot npr. naša sorta atlas. Pri bujnih sortah pa ni zanemarljivo tudi učinkovitejša škropljenja, saj se rastline posebno pri navzkrižni poševni napeljavi ne zakrivajo v tolikšni meri kot pri vzporedni napeljavi. Poševne napeljave vodil pa ne priporočamo v primeru, ko vrvico na nosilni žici ni mogoče pritrditi ali privezati tako čvrsto, da je veter ne bi premikal.

Izkušnje in praksa nas učijo, da na videz vsakdanja in enostavna napeljava vodil (pozneje pa tudi hmelja), v mnogočem in v veliki meri odloča o tem, koliko in kakšen pridelek bomo spravili že, še preden je hmelj vzniknil, saj vedno pogosteje ugotavljamo, da lahko pravilna izbira in napeljava vodil bistveno poveča pridelek.

M. V.

Inž. Mlan Veranek

Mehaniziranje zemeljskih del pri sajenju hmelja

Obnova hmeljišča zahteva od pridelovalca veliko naporov. Poleg drugih problemov ga vedno pogosteje pesti tudi pomanjkanje delovne sile. Če odmislimo vse predpriprave, ki so za uspešno obnovo hmeljišča potrebne (priprava zemlje, sadilnega materiala, žičnice in drugega), je samo sajenje že dovolj obsežno delo, ki ga hmeljarji brez tuje pomoči že nekaj časa ne zmorejo več. Zato je želja za uvedbo strojnega dela pri sajenju oziroma mehaniziranega sajenja že dalj časa prisotna, posebno kadar gre za zasajanje večjih površin ali sajenje novih nasadov z ukoreninjenici.

Pri nas se s strojnimi sajenjem hmelja ne moremo pohvaliti kot se lahko pohvalijo na Češkem, kjer so s strojem uspešno sadili sadike hmelja že pred leti. Res je, da smo pri poskusih tudi mi uspešno sadili sadike hmelja v ukorenitve, ko smo uporabili sadilnika za lesne sadike, ki sadi bolj globoko, pa bi verjetno lahko sadili sadike hmelja dovolj uspešno in dovolj natančno tudi na stalno mesto. Praksa sajenja sadike hmelja s sadilnikom ni osvojila. Sajenje sadike s sadilnikom v ukorenitve je bilo prepočasno, sajenja na stalno mesto pa nismo uspeli preizkusiti, ker je močnejše prevladoval interes za sajenje novih nasadov z ukoreninjenici.

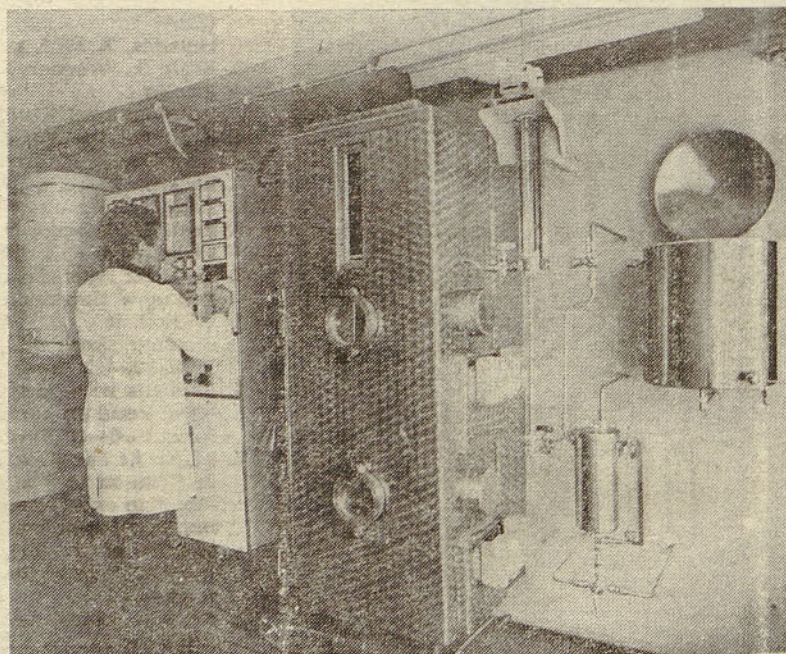
Obnova hmeljišč z ukoreninjenici je gospodarna. Že v prvem letu tj. v letu sajenja dosežemo izenačen nasad brez praznih mest, ki dopušča ob uporabi herbicidov popolnoma mehanizirano oskrbo ter daje zanesljivo visok pridelek. Zanimanje za sajenje novih nasadov z ukoreninjenici je zaradi poenostavljenega načina pridelovanja ukoreninjenec ob uporabi herbicidov v ukorenitvah še poraslo, kljub temu da je obnova hmeljišč z ukoreninjenici zahtevnejša od obnove s sadikami.

Inštitut za hmeljarstvo je že dalj časa iskal in ugotavljal možnosti, kako poenostaviti in olajšati sajenje ukoreninjenec na stalno mesto. V času nekako do leta 1970, ko smo sadili hmelj v vrstah bolj na redko, smo skušali jamice za sajenje pripraviti z vrtnjem. Uspešno smo sicer preizkusili motorni sveder, vendar je bilo delo z njim precej naporno. Zanimali smo se tudi za priključek, s katerim bi izvrtali več jamic hkrati, vendar zaradi objektivnih težav do realizacije te ideje ni prišlo.

Sajenje hmelja v vrsti bolj nagosto je ustvarilo ugodne pogoje za sajenje v brazde oziroma odprte jarke. V praksi so hmeljarji kaj kmalu začeli opuščati kopanje jamic in saditi hmelj na enostavnejši način. Vendar pa z navadnim plugom izorana brazda običajno ni bila dovolj ravna, velik problem (in veliko dela) pa je bilo izorano brazdo zdrobiti in spraviti nazaj oziroma posajen sadilni material zasuti. Toda kljub temu napredek je bil.

Ob spremenjenih razdaljah sajenja je bilo delo pri iskanju novih možnosti za strojno sajenje usmerjeno k stroju za odpiranje ozkih in globokih jarkov. Teh strojev je na tržišču več vrst. Najštevilnejše ali vsaj najbolj znane so tako imenovane kabelske freze (z neskončno verigo, ki koplje jarek), ki jih uporabljajo komunalna, gradbena in druga podjetja za odpiranje ozkih in globokih jarkov, v katere potem polagajo razne kabelske, vodovodne in druge napeljave. Za izkop jarkov za sajenje hmelja so bili stroji zelo primerni, vendar nas je od njih odvrgla visoka nabavna cena in sorazmerno majhna storilnost. Leta 1973 smo se odločili za drugo vrsto freze, ki je kmetijstvu bližja (tudi po ceni) in jo s pridom uporabljajo

(Nadaljevanje na 7. strani)

Mikropivovarna. Varilnica s kontrolno ploščo aparatov, ki popolnoma samodejno vodijo varenje

Hmelju več zaupanja in ljubezni

UVOD V SKUPŠČINO

Na skupščinah si postavljamo vsako leto nove osnove in sprejemamo obveznosti po samoupravnem sporazumu o medse-

bojnih odnosih in obveznostih. Priznana nam je, da smo v naši poslovni skupnosti dobro organizirani, vendar če analiziramo, kako smo se obnašali pri reali-

zaciji izvajanja samoupravno sprejetega srednjeročnega plana razvoja hmeljarstva v Sloveniji, potem moram izraziti nezadovoljstvo. Mnenja sem, da imamo vse realne možnosti za pospešen razvoj te panoge.

Zadnje poudarjam zaradi tega, ker smatram, da bomo našim nalogam kos le, če bomo tovariško znali vzpostaviti te medsebojne vezi in na ta način pogojevali zaupanje in primeren odnos.

V organizacijah združenega dela je nujno ugotoviti, v kakšnem položaju so odgovorni strokovni delavci, ki so zadalženi za hmeljarsko proizvodnjo in kakšen je odnos do te panoge v OZD. Če se odgovorni strokovni delavec, ki vodi hmeljarstvo, mora ukvarjati z vsemi spremljajočimi problemi in preprečevati, da je hmeljarska proizvodnja v prednosti pred ostalo proizvodnjo, če za izvedbo tehnoloških opravil ni na razpolago delovnih sredstev in primernih delavcev, potem lahko ugotovimo, da tudi ni primerne volje niti dobrih proizvodnih rezultatov. Če v OZD ni razumevanja do hmeljarstva, če kmetijske zemljiške skupnosti niso znale ali niso bile uspešne pri čuvanju kmetijskih zemljišč in da urbanizacija neodgovorno sega v naše najboljše hmeljarske površine, potem sigurno nastaja pri delavcih v OZD malodušje zaradi nemoči, interes pa upada.

Smatram, da moramo nujno pripraviti v okviru stroke realne odškodninske zahtevke z vsemi mikrostrukturnimi objekti in cenno hmeljišča, če gre za stalno izgubo.

Srednjeročni program razvoja hmeljarstva do leta 1980 ne bo realiziran. Saj so precejšnja odstopanja v proizvodnih površinah, kar ima za posledico pomanjkanje hmelja in omejeno prodajo.

Samo primer: za leto 1979 smo planirali 2.573 ha hmeljišč in 3.743 ton pridelka, realizirali pa le 2.140 ha in 2.770 ton.

Razlika hmelja med planirano in realizirano znaša 937 ton. Ta

(Nadaljevanje s 6. strani)

za odpiranje jarkov za sajenje ključev in lesnih sadik v trsničarstvu oziroma drevničarstvu. Suha leta v hmeljarstvu so interese za nabavo strojev precej zmanjšala. Tako je do realizacije ideje oziroma poskusa mehaniziranja zemeljskih del pri sajenju hmelja prišlo šele v letu 1979, ko je Inštitut za hmeljarstvo nabavil frezo za kopanje plitvih jarkov.

Kratek opis freze, ki ji na kratko pravimo jarkar, bi se glasil približno takole: Na okviru, ki ga priključimo na tritočkovni sistem traktorja, podobno kot odkopalnik za hmelj, je vzdolžno nameščena in vlečena močna gred, na katero je pritrjeno stožčasto vreteno z noži in rezno ploščo. Vreteno oziroma gred dobi pogon od kardanske gredi traktorja. Jarkar deluje najugodnejše, če ima vreteno okrog 500 obratov v minuti. Odvisno od globine izkopljene 1000 do 2500 m jarka na uro. Zemljo odlaga ob izkopanem jarku. Teoretično stroj ne zahteva traktorjev velike moči.

Jarkar so lansko jesen in letos spomladi v praksi temeljito preizkusili v Hmezađu v Žalcu (Vrbje, Šempeter), saj so s pomočjo tega priključka zasadili nekaj 10 ha hmeljišč. Sami pa so izdelali še stroj za zasipanje jarkov, ki sadilni material lepo zasuje. Na jarkarju so izvedli tudi že majhno izboljšavo. S tema strojema je že tudi nakazana linija, s katero bi bilo v glavnem mogoče opraviti vsaj težja ze-

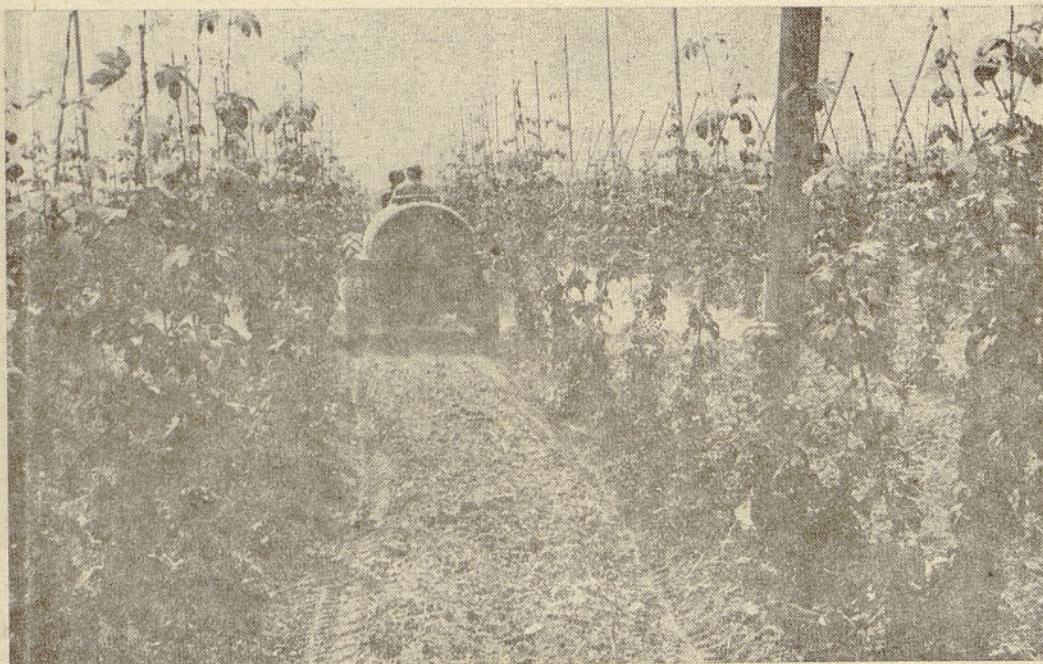
meljska opravila pri sajenju hmelja. Pri tem je ročno delo omejeno le na sajenje oziroma polaganje sadilnega materiala na sadilno mesto v jarek in delno fiksiranje oziroma delno zasipanje s kompostom in sipko zemljo.

Doziranje komposta v jarke je še ročno in sicer z nametavanjem s prikolice z lopato. Vendar je tudi to delo mogoče mehanizirati brez večjih naporov. Potrebno bi bilo nekoliko preurediti trosilce za hlevski gnoj.

Mehaniziranje zemeljskih del pri sajenju hmelja bo omogočilo, (seveda, če se bo uveljavilo) vsaj na večjih obratih in tudi v strojnih skupnostih, učinkovitejšo obnovo hmeljišč, posebno še, ker jih bomo lahko v večji meri kot doslej zasajali z ukoreninjenici, ki so najmočnejša oblika hmeljevega sadilnega materiala. Sajenje sadik na ta način je enako izvedljivo. Podrobneje prednosti, ki smo jih ali bi jih lahko z uvedbo strojnega dela pridobili, ne bomo navajali, prav tako tudi ne pomanjklivosti, saj je nekatere od teh mogoče še odpraviti. Naj bo dovolj ugotovitev, da bi z več strojnega dela pri zasajanju hmeljišč začetno obnovo bolj obvladali in se od predvidenega manj oddaljevali kot se.

Opomba: Članek je bil namenjen za majsko številko Hmeljarja, kjer pa ni bil objavljen zaradi pomanjkanja prostora. Avtorju se opravičujemo.

Uredništvo

Kemično čiščenje hmelja je tembolj uspešno, čimprej ga opravimo. Dober učinek dosežemo le, če uporabimo dovolj škropiva (okrog 800 l/ha), ki ga moramo s pritiskom nizko razpršiti po odvišnih poganjkih. Če kemično čiščenje ni potrebno, hmelj čimprej osujemo, ko je še zemlja dovolj vlažna.

Pravilna vzgoja — zdrav sad

količina hmelja bi pomenila bistveno drugačno obračunsko osnovno, ker bi jo lahko prodali prosto po dosti bolj ugodnih cenah, o čemer bodo predstavniki trgovine posebej poročali. Menim, da lahko z velikim olajšanjem ugotovimo, da je v zadnjem obdobju zainteresiranost naših proizvajalcev hmelja boljša, da se ekonomski in proizvodni pogoji hmeljarstva zopet dokaj normalizirajo.

Na omenjeno ima pač vedno vpliv svetovna tržna situacija in odnos domačih pivovarn kot končnih potrošnikov našega hmelja.

Trdim, da so predstavniki naših pivovarn v večini prišli do spoznanja, če se ne bomo v stanju dogovoriti za primerne cene, lahko nastane vprašanje redne oskrbe s hmeljem. Potrebe hmelja na domačem trgu iz leta v leto rastejo. Tako naj bi dosegla domača poraba v letu 1985 3.400 ton hmelja. Smatram, da je plan porabe v pivovarski industriji zastavljen smelo in če je res tako, potem bo nujno, da se s pivovarniško industrijo dogovorimo za sovlaganje, da bi v grupaciji

za hmelj SFRJ zagotovili potrebne količine.

Poslovna skupnost za hmelj oziroma poslovni odbor je sproti odobral določene količine hmelja v predprodaji po posameznih letnikih, kar nas vse zavezuje, da bomo te obveznosti tudi realizirali. Poslovna politika glede prodaje hmelja, ki jo zastavljamo v naši asociaciji, predvideva, da bi iz slovenskega proizvodnega področja v bodoče oskrbovali domače pivovarne za polovico potreb.

V lanskem letu nismo bili sposobni pokriti doma vseh potreb po hmelju in smo morali pristati na uvoz hmeljskega ekstrakta ali z drugo besedo, da nismo bili sposobni oskrbeti domačega in tujega tržišča.

Družbeno in politično smo poklicani in odgovorni, da se še bolj vključimo v izvoz in s tem prispevamo večji delež k stabilizaciji našega gospodarstva, da bomo jutri manj odvisni in gospodarsko bolj stabilni.

Predvsem velja to v prvi vrsti za nas slovenske hmeljarje, ker imamo urejeno prodajo našega

hmelja v svetu in to na konvertno področje, saj je naš hmelj, predvsem pa golding kot aromatična sorta v svetu zelo cenjen.

Danes prihajam na našo skupščino tudi s predlogom, da se golding bolje obračuna kot nove A sorte, ker daje povprečno manjši pridelek. Zato želim, da o tem razpravljamo resno in odločimo.

Situacija okrog sort je v zadnjem času ugodnejša, ker so raziskovalni strokovni delavci na Inštitutu za hmeljarstvo uspeli dati proizvodnji nove B sorte. Tako bo mogoče v bodoče tudi kakšno sorto zamenjati ali nadomestiti.

Opravljen je veliko delo, kar pogojuje tudi drugačno dinamiko prilagajevanja po potrebah in zahtevah. Za vloženo delo se strokovnjakom Inštituta za hmeljarstvo hmeljarji zahvaljujemo in jim pri nadaljnjem delu želimo še več uspehov.

V našo poslovno skupnost so vključene tudi vse 3 slovenske pivovarne in ker imamo z njimi zadovoljive odnose, smo na zadnji seji poslovnega odbora ugotovili, da gremo s slovenskimi pivovarnami v dohodkovne odnose.

Z ostalimi pivovarnami, ki jih delno ali v celoti oskrbujemo, pa še naprej uveljavljamo kupoprodajne pogodbe, seveda do takrat, ko bomo prepričani, da so odnosi normalno pogojili drug odnos.

Na razne špekulacije ne bomo pristajali, ampak bomo vedno za jestransko korist. Zato je nujno, enakopravno dogovarjanje v oboda skupščina tudi o tem predlogu razpravlja.

Predstavniki Poslovne skupnosti za hmelj Slovenije smo vedno zagotavljali v Grupaciji za hmelj SFRJ nasproti predstavnikom Pivovarskega združenja za hmelj in slad SFRJ, da smo sposobni pridelati določeno količino in kvaliteto in da zato tudi jamčimo. Navedeno obveznost pa bomo lahko realizirali, če izvedemo plan in planske obveze ter da pridelamo večje količine s podudarkom na kvaliteti. Prevzem hmelja je nujno pogojevati s prevzemom prejšnjih let. Način prevzema iz leta 1979 pa mora odpasti. Stimulirano mora biti takšno blago, ki ga je možno dobro plasirati.

V. Kolenc

Letos je hmelj zaradi slabega in hladnega vremena zaostal v rasti. Posebno nizek je v nasadih, kjer so ga pozno obrezali. Da bo nadoknadil zamujeno, mu v prihodnje posvetimo vso skrb. Čimprej odstranimo odvišne poganjke. Plitvo zakrijmo gnojila in sproti uničujemo plevel! Varujmo dragoceno vlogo v tleh!

Zadnji čas hmeljišča, ki jim ne posvečamo dovolj skrbi, vedno bolj pogosto zapleveljena s trajnimi plevi kot so pirnica, ščavje, osal, slak, zlatica in drugi. Le-ti so hmelju pri črpanju vlage in hranilnih snovi zelo konkurenčni, zmanjšujejo pridelek, povzročajo pa obilo preglavic pri oskrbi. Za učinkovito zatiranje se posvetujte s strokovno službo na Inštitutu za hmeljarstvo v Žalcu.